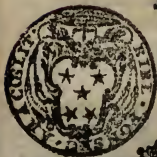
REGVLAE SOCIETATIS IESV.

ROMAE
In Collegio eiuſdem Societatis.
M D LXXXII.
Cum facultate Superiorum.

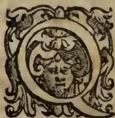

SVMMARIVM EARVM CONSTITVTIONVM,

quæ ad ſpiritualem noſtrorum inſtitutionem pertinent, & ab omnibus obſeruandæ ſunt.

1 *VAMVIS ſumma ſapientia, et bonitas Dei Creatoris noſtri, ac domini ſit, quæ conſeruatura eſt, gubernatura, atque promotura in ſuo ſancto ſeruitio hanc minimam Societatem Ieſu, vt eam dignata eſt inchoare: ex parte verò noſtra interna charitatis, & amoris illius lex, quam Sanctus Spiritus ſcribere, & in cordibus imprimere ſolet, potius quam vllæ externæ Conſtitutiones ad id adiutura ſit: Quia tamen ſuauis diſpoſitio diuinæ prouidentiæ ſuarum creaturarum cooperationem exigit, & quia Chriſti domini noſtri Vicarius ita ſtatuit, & Sanctorum exempla, et ratio ipſa nos ita docet in domino: neceſſariũ eſſe arbitramur Conſtitutiones conſcribi, quæ iuuẽt ad melius in via incœpta diuini obſequii procedendum, iuxta inſtituti noſtri rationem.* Conſtitutionũ neceſſitas. In proœ. Conſ. §. 1.

2 *Finis huius Societatis eſt, non ſolum ſaluti & perfectioni propriarum animarum cum diuina gratia vacare; ſed cum eadem impenſe in ſalutem, & perfectionem proximorum incumbere.* Finis & ratio viuẽdi Societatis. In Ex. c. 1. §. 2.

Par. 3.c.2. lit. G. & Par. 6. c. 3.§.5. 3 *Nostræ vocationis est diuersa loca peragrare, & vitam agere in quauis mundi plaga, vbi maius Dei obsequium, & animarum auxilium speratur.*

In Ex c.1. §.6. 4 *Ratio viuendi in exterioribus iustas ob causas, maius Dei obsequium semper intuendo, communis est; nec vllas ordinarias pœnitentias, vel corporis afflictiones ex obligatione subeundas habet; sed illas assumere quiuis poterit, quæ sibi videbũtur cum approbatione Superioris ad maiorem sui spiritus profectum conuenire, & quas propter eundem finem Superiores eis poterunt imponere.*

Sacramentorũ vsus & examẽ conscientiæ. In Ex. c. 4.§. 41. 5 *Ipso initio sui in Societatem ingressus, debet quisque generalem totius vitæ confessionem apud aliquem Sacerdotem à Superiore assignatum facere, & post eam sacratissimum Christi domini nostri corpus sumere; & sic sexto quoque mense eodem modo generaliter ab vltima inchoando confitebitur.* * Par. 6. c. 1.§. 2. * *Et omnes tam Professi, quã formati Coadiutores semel singulis annis parati esse debebunt ad confessionem generalem, quæ ab vltima generali inchoetur, ei quem Superior sibi substituerit, faciendam.*

Par. 3.c.1. §. 11. 6 *Vtantur quotidie omnes conscientiæ suæ examinatione consueta:* * In Ex.c. 4.§. 25. * *Si Sacerdotes non fuerint, confiteantur oportet, & sanctissimum sacramentum Eucharistiæ sumant octauo quoque die:* * Par.3. c. 1.§. 11. * *& vnus omnium sit Confessarius à Superiore constitutus: quod si fieri non poterit, quisque certe suum stabilẽm habeat Confessarium, cui ipsius conscientia prorsus aperta sit.*

Par.3.c.1. lit. Q. & par.6. c.3. § 2. 7 *Qui autem aliũ, quam suo confessario designato con-*

to confiteretur,debet postmodum(quantum recordari poterit) eidem suo Confessario totam suam conscientiam aperire, vt nihil ignorando quod ad eam pertineat,melius in domino possit eundem iuuare.

8 *Vnusquisque eorum, qui Societatem ingrediuntur, consilium illud Christi sequendo, Qui dimiserit patrem,& cæt. existimet sibi patrem, matrem,fratres,& sorores, & quidquid in mundo habebat, relinquendum; immo sibi dictum existimet verbum illud:Qui non odit patrem,& matrem, insuper & animam suam, non potest meus esse discipulus.Et ita curandum ei est,vt omnem carnis affectũ erga sanguine iunctos exuat,ac illum in spiritualem conuertat,eosque diligat eo solum amore, quem ordinata charitas exigit,vt qui mũdo,ac proprio amori mortuus,Christo domino nostro soli viuit,eumque loco parentum,fratrum,& rerum omnium habet.* Exuendus inordinatus seculi affectus. In Ex. c. 4.§.7.

9 *Ad maiorem in spiritu profectum, & præcipue ad maiorem submissionem, & humilitatem propriam,contentus esse quisque debet,vt omnes errores,& defectus ipsius,& res quæcunque, quæ notatæ in eo,et obseruatæ fuerint, Superioribus per quẽuis, qui extra confessionem eas acceperit, manifestentur.* Vera sui abnegatio In Ex. c. 4. §.8.

10 *Boni etiam omnes consulant ab alijs corrigi, & ad aliorum correctionem iuuare, ac manifestare sese inuicem sint parati debito cum amore, & charitate ad maiorem spiritus profectum: præsertim vbi à Superiore,qui illorum curam gerit, fuerit ita præscriptum,aut interrogatum ad maiorem Dei gloriã.* In Ex. c. 4.§.8.

In Ex. c. 4. §. 44. 11 *Diligenter animaduertant oportet (magnifaciendo summique momenti id esse ducendo in conspectu Creatoris, ac domini nostri) quãtopere iuuet, ac conferat ad vitæ spiritualis profectum omnino, & non ex parte abhorrere ab omnibus, quæ mundus amat, & amplectitur, & admittere, & concupiscere totis viribus quidquid Christus dominus noster amauit, & amplexus est. Quemadmodum enim mundani homines, qui ea, quæ mundi sunt, sequuntur, diligunt, & quærunt magna cum diligentia, honores scilicet, famam, magni nominis existimationem in terra, sicut mundus eos edocet: sic qui procedunt in spiritu, & serio Christum dominum nostrum sequũtur, amant, & ardenter exoptant, quæ iis omnino contraria sunt, indui nimirum eadem veste, ac insignibus domini sui pro ipsius amore, ac reuerentia; adeo vt si sine offensione vlla diuinæ maiestatis, & absque proximi peccato foret, vellent contumelias, falsa testimonia, & iniurias pati, ac stulti haberi & existimari (nulla tamen ad id per eos data occasione) eo quod exoptant assimilari, ac imitari aliquo modo creatorem, ac dominum nostrum Iesum Christum, eiusque vestibus, & insignibus indui: quandoquidem illa ipse propter maiorem profectum nostrum spiritualem induit, nobisque exemplum dedit, vt in omnibus, quoad eius fieri poterit, diuina gratia aspirante, eum imitari, & sequi, cum vera sit via, quæ ducit homines ad vitam, velimus.*

In Ex. c. 4. § 45. 12 *Vt melius ad hunc perfectionis gradum in spirituali vita tam preciosum perueniatur, maius, ac impen-*

impensius studium cuiusque sit quærere in domino maiorem sui abnegationem, & continuam in rebus omnibus, quoad poterit, mortificationem.

13 In exercendis officiis abiectis, & humilibus, promptius ea suscipi conuenit, á quibus sensus magis abhorrebit: siquidem iniunctum fuerit, vt in eis se exerceat. In Ex. c. 4.§.18.

14 Anteuertere oportet tentationes, adhibitis earum contrariis; vt cum quis animaduertitur ad superbiam esse propensus, exerceri is debet in rebus abiectioribus, quæ ad humiliandum ipsum vtiles futuræ videantur: & sic de aliis prauis animæ propensionibus. Par. 3. c. 1.§.13.

15 Omnes constanti animo incumbamus, vt nihil perfectionis, quod diuina gratia consequi possimus in absoluta omnium Constitutionũ obseruatione, nostrique instituti peculiari ratione adimplenda, prætermittamus. Perfectionis, solidarumq; virtutum studium. Par.6.c.1. §.1.

*16 Omnes, qui se Societati addixerũt in virtutum solidarum, ac perfectarum, & spiritualium rerum studium incumbant: ac in huiusmodi maius momentum, quam in doctrina, vel aliis donis naturalibus, & humanis constitutum esse ducant: Illa enim interiora sunt, ex quibus efficaciam ad exteriora permanare ad finem nobis propositum oportet. *Par. 10. §.2.

17 Omnes rectam habere intentionem studeant non solum circa vitæ suæ statum, verum etiam circa res omnes particulares; id semper in eis sincere spectantes, vt seruiant, & placeant diuinæ bonitati propter seipsam, & propter charitatem, & eximia be- Par.3.c.1. §.26.

neficia quibus præuenit nos, potius quam ob timorē pœnarum, vel spem præmiorum (quamuis hinc etiā iuuari debeant) & in omnibus quærant Deum, exuētes se, quantum fieri potest, amore omnium creaturarum, vt affectum vniuersum in ipsarum Creatorem conferant, eum in omnibus creaturis amando, & omnes in eo, iuxta sanctissimam, ac diuinam ipsius voluntatem.

Par.3.c.1. §.21. 18 *In concionibus domesticis de iis crebro tractent, quæ ad sui abnegationem, & in virtutibus profectum, & omnimodam perfectionem attinent; ad ea se inuicem exhortando, & præcipue ad vnionem, & charitatem fraternam.*

Par. 3. c. 1. §.22. 19 *Magnopere conferet, deuote, quoad fieri poterit, ea munera obire, in quibus magis exercetur humilitas, & charitas. Et in vniuersum loquendo, quanto aliquis se arctius Deo astrinxerit, & liberaliorem erga summam maiestatem se præstiterit, tanto eum in se liberaliorem etiam experietur, & ipse in dies magis idoneus erit ad gratias, & dona spiritualia vberiora recipienda.*

Par.5.c.4. § 5. & in Ex.c.6.§ 5.& 6. Cura interioris hominis. 20 *Postquā aliquis in corpus Societatis cooptatus fuerit in aliquo gradu, ad alium progredi curare non debet: sed in suo perfici, & obsequio Dei, & gloriæ sese impendere.*

Par.3.c.1. §.20. & Par.4.c.4 §.3 & 4. 21 *Omnes suum tempus rebus spiritualibus impēdant, & deuotioni quærendæ pro mensura gratiæ Dei ipsis communicatæ insistant.*

* Par. 3. c.1.§.10. * 22 *Ab illusionibus Dæmonis in suis spiritualibus exercitationibus caueant, & se contra omnes tentationes*

tationes tueantur: simul rationes sciant, quæ adhiberi poßint, vt eas superent: & adveras, solidasque virtutes consequendas insistant: siue plures adsint visitationes spirituales, siue pauciores: curent vero semper in via diuini seruitii progressum facere.

23 *Paupertas, vt murus religionis firmus, diligenda, & in sua puritate conseruanda est, quantum diuina gratia aspirante fieri poterit.* Paupertas Par.6.c.2. §.1.

24 *Diligant omnes paupertatem, vt matrem, & iuxta mensuram sanctæ discretionis suis temporibus eius effectus aliquos experiantur:* * *nullaque re tāquam propria vtantur:* * *paratique sint ad mendicādum ostiatim, quando uel obedientia, uel necesßitas id exiget.* Par.3.c.1. §.25. * Ibidem §.7. * Par.6.c.2.§.10.

25 *Victus, uestitus, & lecti ratio erit ut pauperibus accommodata: & unusquisque sibi persuadeat, quod quæ uilisßima erunt ex ijs, quæ domi sunt, ei tribuentur, propter ipsius maiorem abnegationem, & spiritualem profectum.* In Ex.c.4.§.16.

26 *Intelligant omnes, quod mutuo dare, uel accipere, uel dispensare quidquam de ijs, quæ domi sunt, minime possunt, nisi Superior conscius consensum præstiterit.* Par.3.c.1. §.8.

27 *Omnes, qui sub obedientia sunt Societatis, meminerint se gratis dare debere quæ gratis acceperūt, nec postulādo, nec admittēdo stipendiū, uel eleemosynas ullas, quibus Missæ, uel Confeßiones, uel Prædicationes, uel quoduis aliud officiū ex ijs, quæ Societas iuxta nostrū institutū exercere potest, compēsari uideatur: ut sic maiori cum libertate poßit, &* Par 6.c.1. §.7. & in Exa.c.1.§.3.

proxi-

proximorũ ædificatione in diuino ſeruitio procedere.

Caſtitas. ſenſuumque cuſtodia. Par.6.c.1. §.1. 28 *Quæ ad uotum caſtitatis pertinent, interpretatione non indigent, cum conſtet, quam ſit perfecte obſeruanda, nempe enitendo angelicam puritatem imitari & corporis, & mentis noſtræ munditia.*

*Par.3.c.1.§.4. *29 *Omnes diligentiſſime curent portas ſenſuum ſuorum (oculorum præcipue, aurium, & linguæ) ab omni inordinatione cuſtodire, ac ſe in pace, & uera humilitate interna conſeruare, & eam in ſilentio, cũ id obſeruandum eſt, cum autem loquendum in circumſpectione, & ædificatione uerborum, & modeſtia uultus, ac maturitate inceſſus, motuumque omnium, ſine ullo impatientiæ, aut ſuperbiæ ſigno exhibere: in omnibus procurando, atque optando potiores partes alijs deferre, omnes in animo ſuo tamquã ſibi ſuperiores ducendo, & exterius honorem, ac reuerentiam, quam exigit cuiuſque ſtatus, cum ſimplicitate & moderatione religioſa exhibendo: atque ita fiat, ut ſe mutuo conſiderantes in deuotione creſcãt, Deumque dominum noſtrum laudent quem quiſq; in alio, ut in illius imagine, agnoſcere ſtudeat.*

Par.3.c.1. §.5. 30 *In refectione corporis curandum eſt, ut temperantia, modeſtia, & decentia interius, & exterius in omnibus obſeruetur. Præmittatur benedictio, & ſequatur actio gratiarum; quas omnes agere debẽt cum ea, qua par eſt, deuotione, & reuerentia. Et dũ corpus edendo reficitur, ſua etiam animæ refectio præbeatur.*

Obedientia. 3.c.1. §.23. 31 *Expedit in primis ad profectum, & ualde neceſſarium eſt, ut omnes perfectæ obedientiæ ſe dedant;*

dant; Superiorem(quicunque ille sit)loco Christi domini nostri agnoscentes, & interna reuerentia, & amore eum prosequentes: nec solum in executione externa eorum,quæ iniungit integre,prompte,fortiter, & cum humilitate debita, sine excusationibus, & obmurmurationibus obediant, licet difficilia, & secundum sensualitatem repugnantia iubeat,uerum etiam conentur interius resignationem, & ueram abnegationem propriæ uoluntatis,& iudicij habere, uoluntatem,ac iudicium suum cum eo, quod Superior uult, & sentit,in omnibus rebus (ubi peccatum non cerneretur)omnino conformantes,proposita sibi uoluntate, ac iudicio Superioris pro regula suæ uoluntatis,& iudicij: quo exactius conformentur primæ,ac summæ regulæ omnis bonæ uoluntatis,& iudicij,quæ est æterna bonitas,& sapientia.

32 *Liberã sui ipsorum,rerumque suarum dispositionem omnes cum uera obedientia Superiori relinquant,nihil ei clausum, ne conscientiam quidẽ propriam tenendo,non repugnando,non contradicendo, nec ulla ratione iudiciũ proprium ipsius iudicio contrarium demonstrando:ut per unionem eiusdem sententiæ, & uoluntatis, atque per debitam submissionem melius in diuino obsequio conseruentur,& progrediantur.* Par.4.c.10 §.5.

33 *Omnes obedientiam plurimum obseruare, & in ea excellere studeant:nec solum in rebus obligatorijs,sed etiam in alijs:licet nihil aliud, quam signum uoluntatis Superioris sine ullo expresso præcepto uideretur. Versari autem debet ob oculos Deus creator,* Par.6.c.1. §.1.

tor, ac dominus noster, propter quem homini obediētia præstatur: & ut in spiritu amoris, et non cū perturbatione timoris procedatur, curandum est.

Par.6.c.1. §.1. 34 *Ad Superioris uocem perinde, ac si à Christo domino egrederetur, quam promptißimi simus, re quauis, atque adeo littera a nobis inchoata, nec dum perfecta relicta.*

Par.6.c.1. §.1. 35 *Ad eum scopum uires omnes, ac intentionem in domino conuertamus, ut sancta obedientia tum in executione, tum in uoluntate, tum in intellectu, sit in nobis semper omni ex parte perfecta: cū magna celeritate, spirituali gaudio, et perseuerantia quidquid nobis iniunctum fuerit, obeundo: omnia iusta esse nobis persuadendo: omnem sententiam, ac iudicium nostrum contrariū cæca quadam obedientia abnegādo.*

Par.6.c.1. §.1. 36 *Quisque sibi persuadeat, quod qui sub obediētia uiuunt, se ferri, ac regi a diuina prouidentia per Superiores suos, sinere debent perinde, ac si cadauer essent, quod quoquo uersus ferri, & quacunque ratione tractari se sinit: uel similiter, atque senis baculus, qui, ubicunque, & quacunque in re uelit eo uti, qui eum manu tenet, ei inseruit.*

In Ex. c.4 §.33. 37 *Adimplere quisque debet quasuis pœnitentias, quæ propter defectus, & negligentiam suam,*
* Par.3.c. 1.§.15. *uel quiduis aliud fuerint iniunctæ.*Pœnitentias uerò huiusmodi prompta uoluntate admittere deberet cum uero emendationis, & spiritualis profectus desiderio, etiam si propter defectum non culpabilem iniungerentur.*

In Ex. c.4 §.29. 38 *Cùm aliquis ad ministeria culinæ obeunda ingreditur,*

greditur, uel ad eum iuuandum, qui coquus est, eidē obedire cum magna humilitate, in rebus omnibus ad ipsius officium pertinentibus debet. * *Atque ualde necessarium est, ut omnes non solum Superiori Societatis, uel Domus, sed etiam subordinatis officialibus, qui ex illo auctoritatem acceperunt, obediant: & assuescant non intueri, quis ille sit, cui obediunt, sed potius quis ille, propter quem, et cui in omnibus obediunt, qui est Christus dominus.* * Par.3.c. c.1.§.24.

39 *Si aliquis ex ijs, qui domi sunt, cuiquam scriberet, non nisi obtenta facultate, & litteris ei ostensis, quem Superior destinauerit, id faciet. Si ad eundem literæ mitterentur, ei primo reddentur, qui à Superiore fuerit constitutus: qui eas lectas reddet, aut non reddet illi, ad quem sunt destinatæ, prout in domino expedire ad maius ipsius bonum, & Dei gloriam existimabit.* Part.3.c.1. lit.B.& in Ex.c. 4.§. 6.

40 *Quicunque hanc Societatem in domino sequi uolet, & in eadem ad maiorē Dei gloriam manere sub sigillo confeßionis, uel secreti, uel quacunque ratione ei placuerit, & ad maiorem ipsius consolationem fuerit, debet conscientiam suam magna cum humilitate, puritate, & charitate manifestare, re nulla, qua dominum uniuersorum offenderit, celata; & totius anteactæ uitæ rationem integram, uel certe rerum maioris momenti Superiori, qui tum fuerit, Societatis, uel cui ex Præpositis, uel alijs ex inferioribus ille iniungeret, prout magis conuenire uideretur, reddat: & sexto quoque mense rationem hanc sui, ab ultima, quam reddiderit, incipiẽdo quisque* Reddenda sui ratio. In ex c.4. §.36.

* Ibidem §. 40. & Par.6.c.I. §.2. *que reddet.* * *Sic etiam uidetur, quod Coadiutores formati, & Profeßi singulis annis, uel crebrius, si Superiori uidebitur, suæ conscientiæ rationem dicto modo ei reddant.*

Par.3.c.I. §.12. 41 *Nullam debent celare tentationem, quā Præfecto rerum spiritualium, uel Confessario, uel Superiori non aperiant: immo uero totam animam suam illis integre manifestam esse pergratum habeant: nec solum defectus aperiant, sed etiam pœnitentias, uel mortificationes, & deuotiones, ac uirtutes omnes, uoluntate pura optantes ab illis dirigi, sicubi à rectitudine deflecterent, nolentes suo proprio sensu duci, nisi conueniat cum iudicio illorum, quos Christi domini nostri loco habent.*

Vnio & conformitas mutua Par. 3.c.I. §.18. 42 *Idem sapiamus, idem, quoad eius fieri poßit, dicamus omnes, iuxta Apostolum. Doctrinæ igitur differentes non admittantur, nec uerbo in concionibus, uel lectionibus publicis, nec scriptis libris (qui quidem edi non poterunt in lucem sine approbatione, atque consensu Præpositi Generalis.) Immo & iudiciorum de rebus agendis diuersitas, quæ mater esse solet discordiæ, & inimica unionis uoluntatum, quantum fieri potest, euitari debet. Vnio uero, et conformitas mutua diligentißime curanda est, nec, quæ ei aduersantur, permittenda: quo iuncti inuicem fraternæ charitatis uinculo, melius, & efficacius poßint se diuino obsequio, & auxilio proximorū impēdere.*

Par. 10 §. 11. 43 *In Societate nec sit, nec sentiatur animorum propensio ad partem alterutram factionis, quæ esset fortaßis inter Principes, uel Dominos Christianos:*

sed

sed sit potius quidam uniuersalis amor, qui partes omnes (licet sibi inuicem contrariæ sint) in Domino nostro amplectatur.

44 *Omnes quamdiu corpore bene ualent, in spiritualibus, uel exterioribus rebus habeãt, in quo occupentur, ne otium malorum omnium origo, quo ad eius fieri poßit, domi nostræ locum habeat.* Otium & secularia negotia vitanda. Par.3.c.1. §.6.

*45 *Vt plenius poßit Societas rebus Spiritualibus iuxta suum institutũ uacare, quoad eius fieri poterit, á negotijs secularibus abstineat; (qualia sunt testamentariorum, uel executorum, uel procuratorũ rerum ciuilium, aut id genus officia) nec ea ullis precibus adducti obeunda suscipiant, uel in illis se occupari sinant.* *Par.6.c.3.§.7.

46 *Vt nimia solicitudo in ijs, quæ ad corpus pertinent, reprehensibilis est: ita cura moderata tuendæ ad diuinum obsequium ualetudinis, ac uirium corporis laude digna, & ab omnibus adhibenda est: & ea de causá cum animaduerterint aliquid sibi nocere, uel aliquid aliud necessarium esse circa uictum, uestitum, habitationem, officium, aut exercitationem, & sic de alijs rebus, admoneant omnes ea de re Superiorem, uel quem ad id Superior constituerit, duo interim obseruantes: Primum, ut antequam ad eum quid referant, se ad orandum recipiant, & post orationem si senserint rem deferendam ad Superiorem, id faciant: Alterum, ut cum uerbo, aut scripto breui (ne excidat memoria) Superiori rem exposuerint, ei totam curam rei expositæ relinquant: & quidquid ille statuerit, optimum ducant: nec contendere, aut* Ratio habenda valetudinis. Par.3.c.2. §.1.

vrgere per se, uel alium (siue concedatur quod petitur, siue non) pergant, quãdoquidem sibi persuadere debẽt, id magis expedire ad diuinum obsequium, ac suum maius bonum, quod Superiori, re intellecta, in domino uisum fuerit.

Par. 3. c. 3. §. 4. *47 Vt non expedit tanto labore corporali quemquam onerari, ut spiritus obruatur, & corpus detrimentum patiatur; ita aliqua corporalis exercitatio, quæ utrũque iuuet, omnibus communiter conuenit, etiam illis, qui mentalibus exercitijs debẽt insistere: quæ quidem externis interrumpi deberent, & non continuari, nec sine mensura discretionis assumi.*

Par. 3. c. 2. §. 5. *48 Corporis castigatio immoderata esse non debet, nec indiscreta in uigilijs, & abstinentijs, & alijs pœnitentijs externis, ac laboribus, quæ & nocumentum afferre, & maiora bona impedire solent. Ideo suo Confessario detegi ab unoquoque conuenit, quidquid in hac parte faciat.*

In Ex. c. 4 §. 32. *49 Aegritudinis tempore non solum obseruare unusquisque obedientiam magna cum puritate debet erga Superiores spirituales, ut ipsius animam regãt: sed cum eadem humilitate erga medicos corporales, & Infirmarios, ut corpus eius regant.*

In Ex. c. 4. §. 32. *50 Qui ægrotat, humilitatem, et patientiam suam præseferendo, non minorem ædificationem, dũ morbo laborat, ijs, qui ipsum inuisent, & cum eo uersabuntur & agent, quam dum ualebat corpore, ad maiorem Dei gloriam præstare curet, * uerbis pijs, & ad ædificationem facientibus utendo, quæ ostendant ægritudinẽ acceptari, ut donum de manu Creatoris,*

*Par. 3. c. 1. §. 17.

toris, ac domini nostri; quandoquidem non minus do num est, quam sanitas.

51 *Aliquoties singulis annis omnes à Superiore sibi pœnitentias iniungi propter defectum obseruationis Regularum petant: vt hæc cura indiciũ sit illius, quam de suo profectu spirituali in via Dei quisque habet.* Constitutiones, ac regulæ obseruandę. Par. 3. c. 1. §. 18.

52 *Omnes demum obseruationi Constitutionum studeant: ad quam easdem scire saltem, quæ ad quemlibet pertinent, necesse est, quare legere, vel audire easdem singulis mensibus oportebit.* Par. 10. §. 13.

Quę quisque erga se seruare debeat.

REGVLAE COMMVNES.

1 *Singuli præfinitum sibi tempus suæ consciẽtiæ bis quotidie examinandæ, orationi, meditationi, lectioniq; impendant cum omni diligentia in Domino.*

Par.4.c.4. §.3. & 4.

Par.4.c.4. §.3. & 4. 2 *Omnes quotidie sacro decẽter intersint: & concionem, lectionemve sacram, cum in templo nostro habebitur, audiant.*

Par.3.c.1. §.11. & Par.6.c.3. §.2. & in Bul. 3. Pauli 111. 3 *Singuli statuto die, & aßignato sibi Confessario confiteantur, & non alteri sine Superioris facultate.*

* Par.4.c.4.§.5.& c.10.§.5.& Par.5.c.4 §.6. & Ex. c.4.§.38. & 41. * 4 *Omnes (qui Professi, aut formati Coadiutores non sunt) bis in anno sua vota renouabũt, præmissa confeßione generali; quo tempore rationem suæ conscientiæ reddent, & quoties etiam Superiori visum fuerit, iuxta morem Societatis.*

5 *In abstinentia sextæ feriæ Societatis consuetudo seruetur.*

6 *Nullus mortificationem publice faciat, nec concionetur, nisi Superiore approbante.*

In Ex.c.4. §.4. 7 *Nemo pecuniam apud se habeat: apud alium vero, nec pecuniam, nec quicquam aliud.*

* Par.4.c. 6.lit.G. 8 *Libros nemo habeat sine facultate:* in ijs vero quibus vti licet, nec scribat quicquam, nec notam vllam imprimat.*

9 *Nemo rem vllam ex domo, vel ex alterius cubiculo sibi vsurpet, aut ab externo, quouis modo sibi, aut alij accipiat, sine Superioris licentia.*

10 *Ad maiorẽ vnionem eorum, qui in Societate viuunt, maiusq; auxilium eorum, apud quos habitant,*

tant, singuli addiscant eius regionis linguam, in qua resident, nisi forte ipsorum natiua illic esset vtilior:* salua tamē Latini sermonis lege in ijs, qui litteris dant operam. * Par.4.c. 6.§.13.

11 Nullus ita cubiculum suum claudat, quin aperiri extrinsecus possit; aut arcam, seu quicquā aliud habeat obseratum absque Superioris facultate.

12 Aperta fenestra nemo noctu dormiat,* nec sine indusio, aut non coopertus. * Par.3.c. 2.lit.E.

13 Nemo cubiculo egrediatur, nisi decenter vestitus.

14 Nemo eorum, qui ad domestica ministeria admittuntur, aut legere discat, aut scribere; aut si aliquid scit, plus litterarum addiscat: nec quisquam eum doceat, sine Præpositi Generalis facultate: sed satis ei erit sancta cum simplicitate, & humilitate Christo Domino nostro seruire. In Ex. c. 6.§.6.

15 Signo campanæ constitutis horis audito, omnes statim, vel imperfecta littera relicta, ad id, ad quod vocantur, se conferant. Par. 4.c. 10.§.9.

16 Vt consulatur valetudini, nemo extra consueta tempora bibat, nec extra domum cibum sumat absque facultate Superioris.

17 Qui male se habere præter solitum senserit, id Infirmario, vel Præfecto sanitatis, aut Superiori referat. nemo vero medicinam vllam accipiat, aut medicum eligat, vel consulat, nisi approbante Superiore. Par.3.c.4. §6.

18 Singuli, etiam si Sacerdotes sint, cum primum surgunt, lectum operiant, eumque, & reliqua com-

ponant hora consueta, & scopis cubiculum verrant tertio saltem quoque die, exceptis ijs, qui ob occupationes maioris momenti, aut valetudinis causa, iudicio Superioris subleuandi sunt.

19 *Mundities, quæ & ad valetudinem, & ad ædificationem confert, omnibus curæ sit, tam circa se ipsos, quam circa alia omnia.*

Seruanda erga Superiores. 20 *Qui grauem tentationem alicuius nouerit, Superiorem admoneat, vt ei ipse, pro paterna in suos cura, ac prouidētia, conuenienti remedio possit occurrere.*

21 *Quæ à Superioribus circa administrationem agenda sunt, nemo curiose ab alijs exquirat, aut coniecturam faciendo de ijs sermonem misceat; sed vnusquisque sibi, ac muneri suo attendens, quicquid de se, atque alijs constituendum erit, tamquam de manu Dei expectet.*

22 *Omnes caput aperiāt suis Superioribus, et Sacerdotibus ij, qui Sacerdotes non sunt: discipuli etiā suis præceptoribus. Vnusquisque autem Superiores alloquatur magna cum reuerentia: is vero, quem Superior alloquitur, aut reprehendit, humiliter, & sine interpellatione audiat.*

23 *Si cui à Superiore denegatum aliquid fuerit, alium Superiorem ne adeat super ea re, quin ei aperiat, quid sibi ab alio fuerit responsum, & quas ob causas negatum.*

24 *Cui fuerit alicuius rei cura commissa, si impedimentum aliquod interuenerit, mature admoneat aliquem ex Superioribus, ut prouideat.*

25 *Nemo cum ex uno loco in alium proficiscitur, quicquam secum asportet sine facultate Superioris.*

26 *Extra tempora recreationi assignata, hac ratione silentium seruandum est, vt nemo loquatur, nisi obiter & perpaucis, aut de rebus necessarijs, præsertim in Ecclesia, Sacristia, & Refectorio: in Missa vero, concione, mensa, lectionibus, & disputationibus si quid priuatim dicere necesse erit, breuissime, & submissa voce suggeratur.* Seruanda erga domesticos.

27 *Nemo præter eos, qui à Superiore deputati fuerint, loquatur cum ijs, qui in prima probatione versantur: excipiuntur tamen vsitatæ salutationes, quas cũ alij alijs obuij fiũt, charitas religiosa exigit.* Par. 1. c. 4. §. 4. & lit. A.

28 *Omnes demissa voce, vt religiosos decet, loquantur: nullusque cum alio contendat; sed si qua in re nobis est diuersa sententia, eaque videtur manifestanda, rationes modeste, & cum charitate afferantur, eo animo, vt suus veritati sit locus, non vt in ea re Superiores videantur.*

29 *Qui facultate accepta ægrotos inuisent, non solum demissa voce loquantur, sed tanta etiam moderatione, vt illis molesti non sint, atque de ijs agãt, quæ & exhilarare, & consolari ægrotos, circunstantesque ædificare in Domino possint.*

30 *Caueant sibi omnes ab illo affectu, quo aliæ de alijs nationibus sinistre sentire, aut loqui solent, quin potius & bene sentiant, & peculiari affectu diuersas à sua nationes prosequãtur in Domino: at proinde nemo bella, contentionesue inter Christianos principes in colloquium inducat.* Par. 10. §. 11.

31 Nemo

31 *Nemo præter eos, quibus per Superiorem licet, quicquam alijs iubeat, aliosve reprehendat.*

Par. 4. c. 10. §. 6.

32 *In alterius officium nemo se ingerat: in locum vero alieno ministerio deputatum nullus ingrediatur sine facultate Superioris, aut præfecti illius loci, in rebus necessarijs.*

Par. 3. c. 1. lit. D.

33 *Nemo in alienum cubiculum ingrediatur sine generali, aut speciali Superioris facultate: quod si aliquis intus sit, non prius aperiat ostium, quã post pulsum audiat, ingredere; & tamdiu aperta sit ianua, quamdiu intus una fuerint.*

34 *Vt ea, quæ religiosos decet, grauitas, & modestia retineatur, nemo alium etiam ioco tãgat, præterquam in signum charitatis amplexando, cũ quis aut abit, aut redit peregre.*

35 *Nemo dum mensæ accumbit, cuiquam ex nostris, præterquam ei Superiori, qui præest toti Domui, aut Collegio, caput aperiat. Et cum aliquid in mensa cuiquã deest, is, qui illi assidet, admoneat eũ, qui ministrat.*

Seruanda erga extraneos & cũ foras eundum est.

36 *Domi nemo loquatur cum externis, aut alios ad id vocet sine facultate generali, aut particulari Superioris.*

37 *Nemo cuiusquam externi ad domesticum, aut domestici ad externum mandata deferat, aut litteras, inscio Superiore: seculares autem rumores, qui foris audiuntur, ne temere, et sine fructu narrentur.*

38 *Nemo quæ domi acta, vel agenda sunt, externis referat; nisi Superiori id probari intelligat. Constitutiones vero, aliosve huiusmodi libros, aut scri-*

pta,

pta, quibus Societatis institutum, vel priuilegia continentur, non nisi ex Superioris expresso consensu ijs communicet.

39 *Nemo scriptas dabit, aut mittet cuiquam externo, vel domestico instructiones spirituales, aut meditationes, nec exercitia spiritualia Societatis alicui communicabit, nisi à Superiore id approbetur.*

40 *Nemo ab externis consilium petat sine facultate Superioris.*

41 *Nemo cuiusquam negotij, etiam pij, sine facultate Superioris curam suscipiat, nec ad id operam suam promittat, aut se propensum ostendat. secularia vero negotia, vt quæ sunt a nostro instituto aliena, & vehementer a spiritualibus auocant, multo magis auersari conuenit.* Par.6.c.3. §.7.& par. 9.c.6.§.4.

42 *Omnes, pro ratione sui gradus, data commoda occasione, enitantur pijs colloquijs proximum ad meliora promouere; & consilio, ac exhortatione ad bona opera, præsertim ad confeßionem excitare.* Par.7.c.4. §. 8. & in Ex. c.6. §. 4.

43 *Nullus domo egrediatur, nisi quando, & cum quo socio Superiori visum fuerit.* Par.3.c.1. § 3. & in Ex.c.4.§. 25.

44 *Cum quis facultatem à Superiore petit aliquo eundi, simul etiam aperiat, quò, & cuius rei causa ire velit, præsertim si prælatus, aut alius vir primarius conueniendus sit; eademque die referat eidem, quid egerit, sicut ipsum velle intelliget, & res postulauerit.*

45 *Ingressuri, egressurive domo, tintinnabulum nec vehementius, nec crebrius pulsent, quam par est. Nemo autem nisi consueta domus ianua egre-*

diatur, vel ingrediatur.

46 Qui domo egrediuntur, signabunt sua nomina, quæ prope ostiũ domus in tabula descripta sunt, & admonebunt ianitorem, quo sint profecturi.

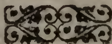
47 Omnes ante noctem, qui foris sunt, se domum recipiant, nec egredientur ante lucem sine facultate Præpositi, vel Rectoris.

*48 Cum quis iter faciens transit per locum, vbi Domus aut Collegium Societatis sit, ad aliud hospitium ne diuertat, * eiusque, qui illic præest, obedientiæ subsit in omnibus, sicut & reliqui, qui in eadem Domo, vel Collegio commorantur. Quod si quis etiã ad negotia tractanda venerit, ea non nisi ex eiusdem consilio, ac directione tractabit.*

* Can. 13. Cong. 3.

*49 Singuli has regulas, & officiorum suorum habeant atque intelligant, sibique faciant familiares, ac earum memoriam mensibus singulis eis legendis, vel audiendis renouent; * qui tamen peculiaria ministeria Coadiutorum obeunt, eas, quæ ad ipsorum officia pertinent, singulis hebdomadis repetant.*

* Par. 4. c. 10. lit. F.

REGVLAE MODESTIAE.

1 IN conuersatione nostrorum illud in vniuersum dici potest, vt in omnibus externis actionibus, appareat in nostris modestia, & humilitas coniuncta cum religiosa maturitate: speciatim autem hæc obseruanda erunt. Par.3.c.1. §.4.

2 Caput huc illuc leuiter non moueatur, sed cũ grauitate, vbi opus erit; & si opus non sit, teneatur rectum cum moderata inflexione in partẽ anteriorem, ad neutrum latus deflectendo.

3 Oculos demissos vt plurimum teneant, nec immoderate eos eleuando, nec in hanc, aut illam partem circumflectendo.

4 Inter loquendum cum hominibus, præsertim alicuius auctoritatis, non defigatur aspectus in eorũ vultus, sed potius sub oculos.

5 Rugæ in fronte, ac multo magis in naso euitentur; vt serenitas exterius cernatur, quæ interioris sit indicium.

6 Labia nec nimis compressa, nec nimiũ diducta.

7 Tota facies hilaritatem potius præ se ferat, quam tristitiam, aut aliũ minus moderatũ affectum.

8 Vestes sint mundæ, & cum religiosa decentia compositæ.

9 Manus, si non in sustinenda veste occupentur,

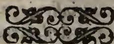
decenter quietæ teneantur.

10 *Incessus sit moderatus sine notabili festinatione, nisi necessitas vrgeret: in qua tamen, quantum poterit, decoris ratio habeatur.*

11 *Omnes denique gestus, ac motus eiusmodi, sint qui apud omnes ædificationem pariant.*

12 *Si plures simul erunt, ordinem præscriptum à Superiore, bini, vel terni incedendo, seruent.*

13 *Si loquendum fuerit, meminerint modestiæ, & ædificationis tum in verbis, tum in ratione, ac modo loquendi.*

INSTRVCTIO AD REDDENDAM conſcientiæ rationem iuxta morem Societatis.

I Ntelligant ſinguli, dum rationem conſcientiæ ſunt reddituri, quanti momenti Pater noſter ſanctæ memoriæ Ignatius id duxerit, ad maiorem Diuinæ bonitatis gloriam; vt ſubditi magis in ſpiritũ cum gratia vberiori proficiant, ac tanto maiore cum diligentia, amore, & ſolicitudine iuuari, & à periculis conſeruari poſſint, vt quæ in Examine, & Conſtitutionibus toties commendantur, & §. 40. ſummarij Conſtitutionum præſcribuntur, de reddenda ratione cõſcientiæ, exactè ſeruentur. Proinde vnuſquiſque magna cum puritate, ſub ſigillo confeſſionis, aut ſecreti, aut quacumque ratione ei placuerit, & ad maiore ipſius conſolationem fuerit, totam animam ſuã integre manifeſtam faciat, nullam rem celando, qua Dominum vniuerſorum offenderit, poſt vltimam rationem redditã conſcientiæ; vel certe aperiat eos defectus, qui magis ab eo tẽpore grauauit ipſius animũ.*

* In ex. c. 4 §. 34. & ſeq. & P. 4. c. 10. §. 5. & P. 6. c. 1. §. 2.

Capita vero, quibus conſcientiæ ratio reddi debet, hæc fere erũt: ex quibus cum ea retulerint, quæ ad plenam ſui manifeſtationem dicenda putauerint, petant à Superiore, vt eos interrogando iuuet, ac ſuppleat, ſi quid eſſe iudicet, quod ad maiorem Dei gloriam & ſuorum notitiam ſcire uelit.

1 *An uiuat contentus iuxta ſuam uocationem.*

2 *Quomodo se habeat circa obedientiam etiam intellectus, paupertatem, castitatem, & usum aliarum uirtutum, & quarum præcipue studio intentus sit.*

3 *An sentiat aliquas animi perturbationes, aut tẽtationes molestas, & de facilitate, seu difficultate, & modo eis resistendi, & ad quos affectus, uel peccata sit magis propensus & incitatus.*

4 *An contra Constitutiones, uel Regulam aliquam, uel ordinationem Superiorum firmum iudicium habuerit, uel contra eam disputauerit.*

5 *Quid sẽtiat de ipso instituto Societatis, & medijs, quibus illa utitur ad suum finem consequẽdum, & quem experiatur in se zelum animarum.*

9 *Quomodo spiritualibus rebus sit affectus, quãtum temporis orationi tribuat, & num vocali, an potius mẽtali iuuetur, et vtri plus temporis tribuat, & quem modum in orando teneat.*

7 *Num in usu rerum spiritualium consolationẽ & deuotionem habeat, an uero contra desolationem ariditatem, & vagationem animi patiatur, & quomodo in ijs se gerat.*

8 *De fructu quem ex communione, confeßione, examine, præsertim particulari, & alijs exercitijs spiritualibus percipiat.*

9 *Num post vltimam rationem conscientiæ, quã reddidit, maiorem an minorem fructum fecerit, & quem animum experiatur ad perfectionem consequendam.*

10 *Quomodo obseruet, quæ ex Constitutionibus, &*

& Regulis tum communibus, tum officij sui ad eum pertinent.

11 *De mortificationibus, pœnitentijs, & alijs exercitationibus, quæ faciunt ad spiritus profectum; & in specie de præparatione ad iniurias, & ad alia, quæ ad Christi crucem pertinent, ferenda, atque de eorũ desiderio.*

12 *De socijs, & quomodo ex eorum conuersatione proficiat in Domino, & an alicui plus sit familiaris, quam alijs.*

13 *An auersionem animi sentiat ab aliquo, & an offensus sit in aliquo à Superioribus, vel Officialibus, vel quauis alia persona, & quomodo sit affectus erga Superiores.*

14 *An tentationes aliquas sit passus, quas alij intellexerint, præsertim circa vocationem.*

REGVLAE PERE-GRINORVM.

1 Persuadeant sibi, peregrinationis finem non tam esse corporis defatigationem, & vt multum iter conficiant, quam vt ex ea fructũ aliquem spiritualem percipiãt; atque ex eo fine, & iter ipsum, & ceteros peregrinationis labores moderentur.

2 Litanias simul omnes quotidie in ipso itineris ingressu, vel Itinerarium dicant; nec orationem, & consueta examina prætermittant, et alias etiam Regulas obseruent, quantum ratio itineris permittet.

3 Studeant frequenti oratione, & meditatione comitem itineris sibi Christum facere: & colloquijs interdum pijs, & religiosis, ac lectione alicuius libri pij molestias itineris leuare poterunt. quod si cum externis in via, aut in hospitijs egerint, meminerint pro ratione sui gradus, habita ratione temporis, & personarum, sermones de rebus spiritualibus inducere, & fructum aliquem, quoad poterunt, efficere.

In ex.c.4. §.12. 4 Eleemosynas simpliciter pro Christi amore petãt; vt omni spe illa abiecta, quam in pecunijs, & rebus creatis habere poßunt, integre, vera cũ fide, et ardenti amore eam in suo creatore, ac Domino constituant; memores, à Christo Domino Apostolos sine sacculo, & pera missos; ipsum etiam Dominum non habuisse, vbi caput suum reclinaret.

5 Indigentiæ, & penuria rerum corporũ necessariarũ probari exoptent, vt ad incommoditatẽ cibi, somniue capiendi libenter assuefiant: * iniurias vero, illusiones, & opprobria, quæ illis in itinere inferri contigerit, patienter cum Dei gratia ferant, gaudeantque, materiam præberi sibi imitandi aliquo modo Christum Dominum, eiusque vestibus, atque insignibus seipsos induendi. In ex. c.4. §.12. & 26. * Ibidem §.44.

6 Qui maioribus pollent ad viam peragendam viribus, eos, qui sũt infirmiores, subsequi & non præcedere debent, & iter cuiusque diei horum debiliũ infirmitate commensuretur: quod si quis viribus destitueretur, iumento, aut alia ratione iuuari debet: qua in re non qualitatis personarum, sed necessitatis, & caritatis fraternæ ratio est habenda.

7 Si quis in morbũ incideret, ita vt vlterius progredi non posset, nec expediret reliquos ibi moram trahere, si vicinum esset Collegium, aut Domus Societatis, eo esset æger (si modo morbus patiatur) deducendus: alioqui aliquis ex nostris illi erit socius relinquendus, vt consolationi ei sit, & auxilio: ægro autem viribus restituto, cœptum iter ambo prosequentur.

8 Si in via ab honesto, & pio amico inuitarentur, posset, qui præest, hospitalitatis beneficium admittere: tunc autem curare debent verbis, & religioso exẽplo hospites ædificatos in Domino relinquere.

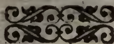
9 Eiusdem ædificationis, & exempli in omnibus hospitijs meminisse debent; sobrietatis etiã in mensa, et modestiæ in conuersatione nũquã obliuiscãtur.

10 Cum

10 *Cum in itinere ad Collegia, vel Domos Societatis diuertent, studeant omnes bonum ædificationis odorem exemplo vitæ, ac morum, nostris relinquere. De rebus vero aut personis aliorum Collegiorũ, aut Domorum nihil loquantur, aut tractent, nisi ad ædificationem.*

11 *Si transierint per locum, vbi Domus, aut Collegium Societatis sit, nihil ab externis nec pro se, nec pro alijs petant, aut accipiant sine facultate Superioris eiusdem Domus, vel Collegij.*

12 *Omnes alij, qui iter faciunt ex nostris equites, aut pedites, has regulas peregrinorum suo modo, quantum fieri potest, etiam seruent: & tam peregrini, quam reliqui, qui iter faciunt, patentes literas sui Superioris habere curent.*

REGV-

CATALOGVS MISSARVM ET ORATIONVM, QVAE NOSTRIS PRAESCRIBVNTVR.

SACRA IVXTA nostrum institutum à Sacerdotibus Societatis ordinarie facienda.

Singulis annis.

1 *IN principio cuiusque anni vnusquisque Sacerdos Missã celebret pro nostra Societate.* Par. 10. §. 1.

2 *Singulis annis præscripto die, in quo memoria fundationis Collegij, vel Domus fit, Missa cũ solemnitate pro Fundatore proprii Collegij, vel Domus, & benefactoribus viuis, & defunctis ce* Par. 4. c. 1. §. 2. & can. 18. cong. 3.

ORATIONES iuxta nostrum institutũ, ab ijs, qui Sacerdotes non sunt; ordinarie faciendæ.

Singulis annis.

ET singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem integrum Rosarium Dominæ nostræ, videlicet cẽtum quinquaginta Aue maria, & quindecim Pater noster, aut tres coronas recitent.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt ad eandẽ intentionem vnam coronam, aut tertiam partẽ Rosarij recitent.

D Sin-

lebretur; & reliqui Sacerdotes, qui in Collegio, vel Domo habitauerint, pro eisdem sua Sacrificia offerant.

Singulis mensibus.

3 *In principio cuiusque mensis vnusquisque Sacerdos Missam Celebret pro nostra Societate.* Par. 10. §. 1.

Singulis mensibus.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem tertiã Rosarij partem, aut vnã coronam recitent.

4 *Initio cuiusq; mensis omnes Sacerdotes, qui in Collegio, vel Domo fuerint, pro Fundatore proprij Collegij, vel Domus, & benefactoribus viuis, et defunctis semel Missæ sacrificium offerant.* Par. 4. c. 1. §. 2.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem vnam coronam, aut tertiam Rosarij partem recitent.

Singulis hebdomadis.

5 *Singuli Sacerdotes pro illis de Societate, qui extra Prouinciã moriuntur, semel in quauis hebdomada Missæ sacrificium offerant.* Cã. 11. Cõg. 3.

Singulis hebdomadis.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandẽ intentionem vnam coronam, aut tertiam Rosarij partem recitent.

Et

6 Singulis hebdomadis, Vbicunque fuerint decem, vel pauciores Sacerdotes, pro nostra Societate vna Missa à designato à Superiore dicetur; duæ vero, si fuerint plures, quã decem; tres autem, si fuerint plures, quam viginti; & ita deinceps in reliquis decadibus, si numerus Sacerdotum fuerit maior.

Par. 10. §. 1.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, in quauis hebdomada ad eandem intentionem septem Pater noster, & septẽ Aue Maria recitent.

7 Singulis hebdomadis pro Benefactoribus viuis, & defunctis propriæ Domus, vel Collegij præter eas, quæ pro Fundatore dicuntur, vna, aut duæ, aut plures Missæ pro numero Sacerdotum offerantur, seruãdo ordinẽ modo prædictum.

Par. 7. c. 4. §. 4.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, in quauis hebdomada ad eandem intentionem septem Pater noster, & septẽ Aue Maria recitent.

8 Singulis hebdomadis Missa semel pro Fundatore proprij Collegij, vel Domus, & benefactoribus viuis, & defunctis à designato à Superiore celebretur.

Par. 4. c. 1. §. 1.

Et vnus ex ijs, qui Sacerdotes non sunt à Superiore designatus, ad eandẽ intentionem vnã coronã, aut tertiam partem Rosarij recitet.

9 *In Domibus et Collegijs, quæ saltem viginti ex nostris alere possunt, etiam si non habeãt proprium Fundatorem, fiant pro ijs viuis, & defunctis, qui eorum fundationẽ notabiliter adiuuerũt, eadem Sacra quæ pro Fundatoribus ordinarie fieri solent.*

Par 4. c. 1. lit. B

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionẽ pro eisdem facere debent easdẽ orationes, quæ pro Fundatoribus ordinarie fieri solent.

Sacra ab eisdem extraordinarie facienda.

Orationes ab eisdem extraordinarie faciendæ.

10 *Cum primum Societas in Collegij alicuius possessionem venerit, quilibet Sacerdos ter Sacrum faciat pro superstite Fundatore ipsius, ac Benefactoribus.*

Par. 4. c. 1. § 4.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandẽ intentionem Rosariũ integrum aut tres coronas recitent.

11 *Cum ex hac vita idem Fundator excesserit, singuli Sacerdotes ter Sacrum pro animabus illius, et Benefactorũ faciant.*

Par. 4. c. 1. § 4.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandẽ intentionem Rosariũ integrum aut tres coronas recitent.

12 *Idem iudiciũ erit de Communitatibus, vel*

Par. 4. c. 1. lit. D & B

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, integrũ Ro-

Rebusp. quæ non moriun tur: fiēt enim tria Sacra pro viuentibus, & tria pro defunctis earum. Sic etiam faciendum, quando plures simul fundationem constituunt.

13 *Cum primum Societas in alicuius Domus professæ possessionem venerit, quilibet Sacerdos intra illam Prouinciam ter Sacrum faciat pro superstite Fundatore ipsius, ac benefactoribus, & quando vita functus fuerit, alia tria Sacra ab eisdem pro animabus illius & benefactorū fiāt.*

14 *Pro Communitatibus vero, & pluribus, qui simul Domus professæ fundationem constituunt, fiant intra eandem Prouinciam, quæ de Collegijs dicta sunt num.10.11.12.*

15 *In Domo, vel Collegio, vbi quis de Societate decesserit, singuli Sa-*

Rosarium, aut tres coronas pro viuentibus Communitatibus, & totidem pro defunctis earum recitabūt. Similiter faciēt, quando plures simul fundationem constituunt.

Can.18. Cōg. 3.

Et singuli eiusdē Prouinciæ, qui Sacerdotes non sunt, integrum Rosarium, aut tres coronas pro superstite Fundatore, ac benefactoribus; & quando vita functus fuerit, alterum Rosarium integrum, aut tres coronas pro animabus illius, ac benefactorum recitent.

Par.4.c. 1.lit. D & E

Et singuli eiusdē Prouinciæ, qui Sacerdotes non sunt, ad eandem intentionem faciant quæ de Collegijs, eisdem numeris dicta sunt.

Can 11. Cōg.3.

Et singuli eiusdē Domus, aut Collegij, qui Sacerdotes non sunt, pro eo

cerdotes pro eo tria Sacra, in alijs vero Prouinciæ locis duo Sacra faciant.

eo tres coronas, aut tres partes Rosarij, pro alijs vero eiusdem Prouinciæ duas coronas, aut duas partes Rosarij recitent.

16 *Cũ de obitu cuiusque nostrorum, qui extra Prouinciam obijt, significatur, per vniuersã Societatem omnes Sacerdotes in Missis illius animam Deo commendent, pro cuiusque deuotione.*

Can. 11. Cõg. 3.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, in suis orationibus illius animam Deo commendent, pro cuiusque deuotione.

17 *Omnes Sacerdotes curent, iuxta Constitutiones, frequenter orare pro vniuersa Ecclesia, ac pro ijs præsertim, qui maioris sunt momenti ad eius vniuersale bonũ, cuiusmodi sunt Principes Ecclesiastici, & seculares, & alij, qui multũ prodesse, vel obesse bono animarum possunt; & pro amicis, & benefactoribus viuentibus, & vita functis, & pro alijs,*

Par. 7. c. 4. §. 3. & lit. A

Et omnes, qui Sacerdotes non sunt, idem iuxta Constitutiones curare debent.

Ora-

*in quorum auxilium peculiariter ipsi, & reliqui de Societate in varijs locis inter fideles, & infideles incumbunt, * & etiã pro male affectis erga nostram Societatem.*

* P. 10. lit.B

Sacra ex præscripto P. N. Generalis ab vnoquoque Sacerdote Societatis ordinarie faciẽda.

18 *Vnusquisq; Sacerdos singulis mẽsibus duo Sacra faciat, alterũ pro Indijs, & Gentium conuersione: alterũ pro Regionibus Septentrionalibus, et Hæreticorum reductione, & in alijs Sacrificijs, & orationibus eadem Domino commendabit.*

19 *Singulis hebdomadis vnusquisque Sacerdos Sacrum vnum ad intentionẽ Reuerendi Pa-*

Orationes ex præscripto P. N. Generalis à singulis, qui Sacerdotes non sunt, ordinarie faciendæ.

Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, vnam coronam, aut tertiam partẽ Rosarij pro Indijs, et Gentium conuersione, et alteram coronam, aut tertiam Rosarij partem pro regionibus Septemtrionalibus, et Hæreticorũ reductione recitẽt, et in alijs orationibus eadẽ Domino commendabunt.

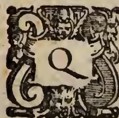
Et singuli, qui Sacerdotes non sunt, ad eandẽ intentionem vnam coronam, aut tertiam Rosarij par-

tris nostri Generalis faciat, et in aliјs Sacrificijs, & orationibus eandem Domino commendabit.

partem recitent, & in aliјs orationibus eandē Domino commēdabunt.

Non intendimus per ea, quæ superius recensentur, excludi reliqua Sacra, & orationes omnes, quæ pro occurrētibus necessitatibus à Superioribus imponi ad tempus solent.

REGVLAE SACERDOTVM.

1
VAE de disciplina religiosa in Regulis, & instituto nostro seruanda omnibus proposita sunt, ea Sacerdotes, pro ratione sui gradus, sibi præcipue dicta existiment, & obseruent.

2 *Diuinum Officium nitantur attente, deuote, et opportuno tempore recitare.*

3 *Ita viuere studeãt, vt quotidie merito celebrare poßint; ad idque conducet (quãuis ex* Constitutione octauo vt minimum quoque die confiteri teneantur) sæpius in hebdomada confiteri.* * In ex. c. 4. §. 25.

4 *Cærimonias Missæ ex vsu Romano accurate vnus quisque obseruet; in eaq; celebranda pronunciationem, & quãcunque aliam exteriorem actionem ita moderetur vt non minus aliorum ædificationi, quã propriæ deuotioni seruiat; & ideo semihoram in faciendo Sacro nec multum excedat, neq; ita breuis sit vt illam non expleat.* Par. 4. c. 8. §. 2.

5 *Qui in sũmo Altari Sacra facturi sũt, simulatque campanæ se vocantis pulsũ audierint, vel admoniti fuerint, ad vestes sacerdotales induendas se conferãt, vt in tempore exire ex Sacristia poßint.* Par. 4. c. 8. §. 6. & lit. F, & can. 21. cõg. 1. & can. 0. congr. 2.

6 *Salutare tradẽdæ doctrinæ Christianæ ministerium pueris, at rudibus, quod à sui origine nostra Societas tãto affectu complexa est, pari omnes stu-*

dio promouere curent.

Par.4.c.8. § 5. & p. 7.c.4.§.8. & lit. F — 7 *Intelligant ſibi ratione peculiari incumbere, vt exercitiorũ ſpiritualiũ quæ tantopere ad Dei obſequium conferre cernuntur, vſum valde familiarem habeãt; quò, & alios ad ea ſuſcipienda adducere, & in eo tam vtili armorum ſpiritualium genere tractando dexteritatem habere poſsint.*

Par.7.c.4. §.5. — 8 *Omnes ij, quibus ex Obedientia confeſsiones audiendi ſanctũ munus committitur, multũ ad id affici ſtudeant, et tanquam noſtri inſtituti valde proprium magni faciant.*

Par.7.c.4. §.5. — 9 *Nemo ad confeſsiones audiendas accedat, niſi à Superiore deputatus, & qui ſimul intelligat, quam facultatem ad hoc munus ab eo habeat.*

Par.4.c.8. §. 4. & lit. D * P.8.c.1. §. 8. & p. 10.§.9. — 10 *Modum ea Sacramenta miniſtrandi, quæ Sacerdotes noſtræ Societatis tractare poſſunt, perſpectum omnes habeant, * in eoque vniformes ſint, quantum regionum varietas patietur: formã tamen et rationem abſoluẽdi ab excommunicatione, et alijs cenſuris, & peccatis, eandem omnes ſequantur; attendantque, ne ex modo vtendi facultatibus Societatis, Ordinarij, & Parochi iurè offendi poſsint.*

Par.4.c.8. lit.D — 11 *In caſibus conſcientiæ, iiſque præſertim, qui ad cenſuras, caſus reſeruatos, & reſtitutiones pertinent, ſeſe diligenter exerceant; earumque rerum Compendia, & breuem interrogandi methodum, ac contra ſingulorum peccatorum ſpecies, exempla, & dicta Sanctorum, atque alia ſalutaria remedia comparare ſtudeant.*

*P.3.c.1. §.18. & p. 8.c.1. §. 8. & par. 10. §.9. — * 12 *Confeſſarij inter ſe ipſos, & in modo procedẽ-*

di cum

di cum pœnitentibus conformes esse curent; et quantum res tulerit ita aliorum Confessariorum existimationi vnusquisque consulat, vt omnes intelligant, mutuo caritatis & vniformis doctrinæ vinculo Societatis Confessarios in Christo esse colligatos.

13 *Vocati ad Ecclesiam, ad confeßiones audiendas, statim cum animi alacritate eo se conferant; & quo maior pœnitentium multitudo futura est, eo magis tēpestiue ab alijs occupationibus se expediāt.*

14 *In templo confeßiones, dum concio fit, vel sacra lectio, nemo audiat.*

15 *Confessarij ita audiant pœnitentes, vt mutuū aspectum fugiāt; sic enim attētius, & liberius audiēt. quòd si locus non erit eiusmodi, vt tabula Confessariū à confitente diuidat, manus interposita inter faciem propriam, & confitentem, qui ad latus esse debet, id præstabit.*

16 *In audiendis confeßionibus fœminarum præsertim, seueros potius se, quam familiares exhibeant: in vniuersum tamen paterna quædam, & spiritualis grauitas in eis eluceat.*

17 *Eos, qui crebrius confitentur, maxime fœminas, breuiter expediant, nec de rebus ad confeßionem non pertinentibus in confeßione loquantur: extra confeßionem vero, si oportebit eas alloqui, longum sermonem ne misceant, & oculos modeste demissos habeant.*

18 *Quādo quis à Superiore mittetur ad confeßiones fœminarū audiendas, vel alia de causa eas adierit, * socius, quem Superior ipsi designabit, quamdiu* * P. 3. c. 1. § 3.

cũ fœminis Sacerdos loquetur, eo in loco erit, vnde videre eos, sed non, quæ secreta esse oportet, audire, possit, quantum loci dispositio patietur; quod si non pateretur, curet omnino Sacerdos, ne ostium sit clausum, nec locus obscurus.

Par.6.c.3. §.5. 19 *Particularem personarum, præsertim fœminarum curam nemo suscipiat. & quamuis Confessarius pro suo munere in vita spirituali pœnitentem instituat, nullius tamen obedientiam admittat.*

20 *Si quis vni confiteri solitus, ab eodem alium Confessarium adeundi facultatem petierit, vel ea non petita adierit, id sibi gratũ esse Confessarius benigne ostendat.*

21 *Vt sanitatis etiã ratio ad Dei gloriam habeatur, confessiones mane ad horam vsque prandij tantum audiant; ita vt cum signum primæ mensæ audietur, studeãt se ita accommodare, vt ad secundam accedant; nisi forte pœnitẽtium necessitas aliud exigat.*

22 *Nemini aut petere, aut accipere quidquam liceat, siue ab ijs, quorum confessiones audiuerit, siue ab alijs, quod vel in pauperes distribuat, vel alteri satisfactionis nomine restituat; nisi Superior, cũ opus esset, secus faciendum iudicaret.*

23 *Etsi vota ad perfectionis statum pertinẽtia, vt sancta laudari debẽt, et circa ea Confessarij consiliũ sed magna cum consideratione, dare possint: quia tamen non humanam, sed diuinam vocationem requirunt, nemo ad ea emittenda quemquã inducat; verum ad orationẽ tales hortetur; vt à Deo adiuti, vocationem suam melius intelligant, et exequantur.*

24 Si

24 *Si quos viderint ad Religionem propẽsos, non facile ad vnam potius quam ad aliam, ad hoc, quam ad illud Monasteriũ inuitent; sed liberam illis suam electionem relinquant: poterunt tamen petentibus consiliũ eas Religiones, vel Monasteria proponere, quæ illis magis commoda in domino iudicauerint.*

25 *Nullus eis, quorum audit confessiones, certum vestimenti genus, hunc aut illum habitum, vel colorẽ præscribat: tametsi omnes ad honestum, et suo statui conuenientem vestitum hortari posint.*

26 *Vt pium est ad frequenter communicandũ fideles exhortari; ita quos ad id propensos viderint, admonere debent, ne crebrius, quam octauo quoque die accedant, præsertim si matrimonio sint coniũcti.*

27 *Admoneant eos, qui sibi confitentur, à Dominica Palmarum ad Dominicam in Albis inclusiue, eo tempore (nisi aliud consuetudo loci postulauerit) debere semel in sua Parochia communicare, exceptis Peregrinis, et ijs, qui facultatem haberẽt, et reliquis, quos ius excipit.* Par.7.c.4. lit.D

28 *Qui vocantur ad iuuandos eos, qui morti vicini sunt, ea in promptu habeant, quæ eo tempore, in quo tantum est momenti, vsui esse posint; tamdiuque illis adsint, quamdiu sola necessitas postulabit: ceterum etsi cum opus est, ægrotos ad condenda testamenta hortari conueniat, ijs tamen conficiendis non aßistant.* Par.4.c.8. §.7. & lit. G

REGVLAE CONCIONATORVM.

1 Egulæ, quæ Sacerdotibus propositæ sunt, eas sibi Concionatores in primis commendatas existiment, nec minore cura, quam ceteri obseruent.

P. 10. §. 2. 2 Memores sint vocatos se esse ad reducendas animas suo creatori; quod cum sit opus omnium difficillimum, summo studio media illa adhibeant, quæ instrumentum cum Deo coniungunt: eiusmodi sunt solidæ virtutes, ac præcipue Caritas, pura intentio diuini seruitij, familiaritas cum Deo in spiritualibus deuotionis exercitijs, & zelus syncerus animarum ad gloriam diuinæ maiestatis.

P. 7. c. 4. §. 2. 3 Enitantur cum Dei gratia esse ceteris exemplo; vt non minus vita, quam doctrina, ad omnem virtutem proximos alliciant.

Par 4. c. 8. lit. B. & F 4 Lectioni Sacræ Scripturæ, ac Patrum præcipue incumbant. conferet etiam peculiari studio vidisse Euangelia toto anno currentia, & in eis ea, quæ vsui esse possunt, adnotasse; itemque compendiũ fecisse explicationis rerum ad fidem, & Christianam vitam necessariarum; atq; in communes locos redegisse omnia, quæ ad virtutum commendationem, & peccatorum detestationem pertinent.

Par. 4. c. 8. lit. G 5 Conferet vidisse præceptiones, si quas de modo concionandi illi tradunt, qui bene hoc munus obierunt;

runt; bonos audisse Prædicatores, & in concionibus Domi, vel in aliis locis minus frequentibus se exercuisse.

6 *Optare debent, vt admoneantur, si quid in concione corrigendum videbitur iis, qui à Superiore ad id deputati fuerint, & humili, & grato animo id accipere.* Par.4.c.8. lit.C

7 *Ita operam suam in celebrioribus concionibus libenter impendant, * vt non minus se ad docendos pueros, & alios rudes instruendos, faciles, & paratos exhibeant.* * In 1. Bulla nostri instituti, & par. 5. c. 3. lit. B & p. 7. c. 4.§.7.

8 *Si quando occasio tulerit, vt alius eodem tempore concionari velit, quantum in ipsis erit, libenter cedant.*

9 *Ea populo proponant, quæ ad captum, et vtilitatem auditorum erunt accommodata; iisque insistant, quæ ad Christianam institutionem, atque ad extirpanda vitia, & virtutes inserendas valent; & à rerum subtilium curiosa tractatione se abstineant.* Par.4.c.8. §.3. & lit. B.

10 *Commendare debent Confessionis, & Eucharistiæ frequentem vsum, in bonis operibus profectũ, et perseuerantiam, Ecclesiasticarum cærimoniarum obseruationem, & cetera, quæ ad cultum diuinum pertinent, eamque obedientiam, quæ Principibus, & Prælatis, qui Dei in terris vices gerũt, exhibẽda est.* In vltimis regulis libri Exercit. reg.2.

11 *Commendabunt etiam peculiari ratione pœnitentiæ, & misericordiæ opera, * sanctarum precũ, † & aliarum piarum deuotionum exercitia, vtilium librorum lectionem, & bonam filiorum educationẽ.* Ibidem reg.7. * Ibidem reg.3. † Ibidem reg.6.

12 *Cum experientia doceat, & sanctæ memoriæ* Ibidem reg.10.

Pater Ignatius scriptum reliquerit, nihil vtilitatis percipi ex ijs concionibus, in quibus Principes, et Magistratus reipub. Prælati, et alij Ecclesiastici in particulari reprehenduntur, Concionatores nostri ab huiusmodi reprehensionibus abstineant.

13 *Caueant, ne Religiosos aliorum ordinum, quos reuereri, & obseruare debent, etiam tacite videantur reprehendere:* * *& quamuis nostros ad maiores in virtute progressus excitare possint, præsertim in domesticis exhortationibus, reprehensionem tamen alicuius particularis, vel ipsius Societatis ne attingant.*

* P. 3. c. 1. lit. S

14 *Ne rumoribus populi moueantur, vt noua, & parum confirmata in publicum afferant; & multo minus ea populo proponant, quæ alioqui dubia, & incerta sunt.*

15 *Curēt, vt rationem, & modum, quem obseruare debent in rebus populo denunciādis, et certis pauperibus, alijsque pijs operibus commendandis, à Superiore accipiant.*

16 *Caueant omnino, ne facetijs, aut inutilium rerum narratione concionem contemptibilem faciant, ijsue auditores ad risum moueant; vel contra, vt ad fletum excitent, spectanda aliqua populo proponāt, à communi in Societate concionandi consuetudine aliena, nisi in aliquo particulari casu ad communem ædificationem pertinere Superior, pro ratione loci, iudicaret.*

17 *Ea, quæ dicturi sunt, diligēti præmeditatione, & peculiari ad Deum recursu (quatenus per tempus*

pus

pus licebit) paranda erunt.

18 *Caueant arrogantiam, & ostentationẽ in concione, humilitatemque, cui ex intimo cordis affectu studere debent, in omni actione præ se ferant. quod si aliquid pro se, aut Societate cogantur respondere, ea modestia satisfaciant, vt causam Christi, non suam agere videantur.*

19 *Modus concionandi, qui â scholastico diuersus esse debet, ita sit ad docendum comparatus, vt ad animorum motum præcipue dirigatur: cumq; quæstio aliqua earum, quæ ad fidem, aut mores pertinẽt, modo aliquo tractanda erit, non ita exacte proponãtur argumenta, quibus contraria pars confirmatur (nisi auditorium id postulet) vt simpliciores ipso proponendi modo offendi posśint; sed eo pacto res exponatur, vt illi ex data explicatione solutionem eorum, quæ sibi in mentem venerint, aut ab alijs audiuerint, facile colligant.* Par. 4. c. 8. §. 3.

20 *Ne sint affectati, aut verborum lenocinia sectentur, nec studio politioris sermonis eos libros habeant familiares, ex quorum lectione detrimentum in spiritu accipiant, & seculare aliquid redoleant.*

21 *In laudibus, & reprehẽsionibus à nimijs exaggerationibus, et ab omni specie adulationis abstineãt.*

22 *Gestus corporis sit modestus, et in quo grauitas quædam religiosa præcipue eluceat; vocemq; accommodẽt ad res, quas tractabũt; proinde eã, vbi non est opus, ne præter modum extollant, aut deprimant.*

23 *In concionibus, & lectionibus templi, spatium horæ ne excedant.*

REGV-

REGVLAE EORVM, QVI IN MISSIONIBVS versantur.

In Declarat. proœ. 4. par. lit. A & par. 6. c. 3. §. 5.

1

VM scopus, ad quem tendit Societas sit, varias mundi partes, ex Obedientia Summi Pontificis, vel Superioris Societatis peragrando, verbum Dei prædicare, confessiones audire, & reliquis quibuscunque poterit medijs vti ad animas, diuina aspirante gratia, iuuandas; quicunque in huiusmodi missionibus versantur, sibi persuadeant, rem maximi ponderis in Societate sibi commissam esse, atque ita se comparare studeant, vt apta Dei instrumenta ad rem tantam esse possint.

Par. 3. c. 2. lit. G & p. 7. c. 1. §. 1. & c. 4. §. 1.

2 *Quia vocationis nostræ est, vitã agere in quauis mundi plaga, vbi maius Dei obsequium, & animarum auxilium speratur; vnusquisq; paratus esse debet, vt in ea vineæ Christi parte, atque opere se exerceat, quod ipsi commissum fuerit, siue per varia loca discurrendo, siue in quibusdam continenter residendo.*

Par. 7. c. 2. §. 1.

* Ibidem lit. K.

3 *Vnusquisque plenam in his, ac liberam sui dispositionem Superiori, qui eum Christi loco dirigit, relinquat: * poterit tamen motus animi, aut cogitationes quæ in contrarium occurrunt, illi proponere, subijciendo suum sentire, & velle ei, quod ipse in Domino iudicauerit.*

4 Ei

4 *Ei, qui mittendus erit plurimum conueniet, vt intelligat à Superioribus scopum suæ missionis, & effectum, cuius gratia mittitur; id quod in scriptis, si fieri potest, habere curabit.* Par.7.c.1. §.5.

5 *Cum oppidatim missi fuerint ad fructificandū in agro Domini, dabunt operam, quoad fieri poterit, vt more pauperum Euangelium prædicent: * proinde & pedites, vel in toto, vel in parte iter facient, si eos Superior id præstare posse iudicauerit, et ex eleemosynis, vel oblatis, vel cum ædificatione emendicatis viuent; nisi alia ipsi à Superiore sustentationis ratio sit constituta.* Par.7.c.2. lit.G *Can.12. Congr.3.

6 *Si nullum eis à Superiore designatum fuerit hospitium, intelligant sibi ad aliquod hospitale, tanquam ad hospitium pauperum esse diuertendum; si tamen honestum id sit, atque ad exercenda ex eo ministeria Societatis accommodatum: alioqui conuenientius erit, vt in domum pij alicuius, & exemplaris Ecclesiastici, aliumue eiusmodi locū se recipiāt, in quo cum ædificatione manere possint.*

7 *Cum ingressi fuerint loca ea, in quibus Ordinarij resident, eos quamprimum adeant, suamque operam illis summisse offerant, & facultatē ad exercenda Societatis ministeria modeste, ac religiose petant, * eósque omnes tam Ecclesiasticos, præcipue Parochos, quam seculares, quorum auctoritate, aut fauore opus habent, beneuolos sibi facere studeant.* *P.10.§.11. & lit.B.

8 *Cum eo peruenerint, vbi diutius immorari debent, prudenter, ac mature operam dabunt, vt notitiam habeant probatorum virorum, & pietate, ac*

rebus

rebus agendis insigniorũ, quorum informatione, vel auxilio iuuari possint ad ministeria Societatis maiore cum fructu animarum exercenda.

Par.7.c.2. lit. M. & c. 4.§.3. 9 *Qui in missione Superior erit, initio suscipiendorum operum, vel quando maior subsidij necessitas cernitur, (quòd res magni momenti sint, vel difficultates graues incidant) applicabit, curabitque applicari Missas, & orationes, vt omnia cedant ad maiorem Dei gloriam, & proximorum vtilitatem.*

Par.7.c.3. §.2. 10 *Si ijs, qui mittuntur, non fuerit iniunctum, vt medio aliquo vtantur limitato, quale esset vel legere, vel prædicare &cet. in ijs tantum se exercebunt, quibus Societas vti solet, iuxta Constitutiones:* * *conferre tamen illa cum eo Superiore, qui eis propior fuerit, semper erit securius.*

* Ibidem lit. A.

Par.4.c.8. & p.7.c.4 11 *Media spiritualia, quibus iuxta institutum Societatis, & beneplacitum Superioris vti poterunt, fere sunt ministerium verbi Dei in prædicationibus, sacris lectionibus, priuatisque exhortationibus, & colloquijs, Sacramentorum Confessionis & Eucharistiæ administratio, Exercitiorum spiritualium traditio, dissidentium reconciliatio, casuum conscientiæ ad Ecclesiasticos, eorũq; officij magis priuata explicatio, & Christianæ doctrinæ ad pueros, ac alios rudes publica declaratio.*

Par.7.c.4. § 9. 12 *Corporalibus etiam pietatis operibus, quantũ spiritualia permittent, et vires patientur, incumbere poterunt, vt infirmos, præcipue in Xenodochijs, per se, vel per alios iuuando, & pauperes, ac in custodijs detentos, quatenus licebit, eodem modo subleuando.*

13 Etsi

13 *Etſi certus ordo in noſtris miniſterijs exercendi præſcribi non poteſt; plerumque tamen vtilius erit, & ſecurius ab humilioribus inchoare, vt à doctrina Chriſtiana pueris explicanda, ab ægrotis hoſpitalium inuiſendis, eorumque, & aliorum magis indigentium confeſſionibus audiendis.*

14 *Quamquam humana media non ſolum ſpernẽda non ſunt, ſed etiam cum opus eſt, prudenter, & religioſe adhibenda; diuinis tamen, & noſtri inſtituti magis proprijs præcipue vtendũ eſt, in eiſque magis fidendũ, orandúſq; Deus, vt ijs omnibus det cã efficaciã, quæ ſit propoſito fini conſequendo neceſſaria.*

15 *Iuxta eam Caritatis regulam, qua ſe Apoſtolus omnia omnibus faciebat, vt omnes lucrifaceret, expediet nonnumquam, vt ingenio eorum, cum quibus agent, initio ſe attemperent (quatenus ratio, & virtus ferent) ita tamen, vt meminerint ad id tandẽ eos cum Dei gratia perducere, quod illis in Domino magis conferre iudicabunt.*

16 *Eam animi magnitudinem, & æquabilitatem retinere ſtudeant, vt & proſperis ſucceſſibus, & aduerſis ſuperiores ſint; quò nullo euentu fracti, nec religioſæ modeſtiæ, nec ſanctæ libertatis, nec bonæ de ſe conceptæ exiſtimationis, quæ ad fructum colligendum neceſſaria eſt, quicquam amittant.*

27 *Si quos erga ſe, aut Societatem male affectos eſſe intellexerint (præſertim non vulgaris auctoritatis homines) aut qui noſtra miniſteria impediant, non ſolum pro eis orabunt, ſed etiam conuenientem aliquam rationem inibunt, vt eos amicos, aut ſaltem* P.io. lit.B

non

non aduersarios faciant: ad quam rem non parum conferet, si data occasione, instituti nostri rationem illis exponant, nullumq; officij genus prætermittãt, quo illos, cum opportunum fuerit, syncere, ac religiose demereri, & conciliare poßint.

Par.4.c.11. § 3. 18 *Si quando prælatum aliquem in visitanda diœcesi comitabuntur, nihil se in negotijs ad visitationẽ spectantibus, alijsue id genus ad iurisdictionem pertinentibus immisceant, sed ijs tantum ministerijs attendant, quæ sunt nostri instituti propria.*

19 *Quamuis optare debeant, vt in sua quisque vocatione proficiat, æquumque est, vt pro suo munere ad eam rem omnes hortentur; nullam tamen reformandi Cleri,* * *aut Monialium, aliorumue Religiosorum curæ partem admittant: sic enim fiet, vt & munus suum sine impedimento exequi, & populum ad vberiorem fructum ex visitatione percipiendum sine offensione disponere poßint.*

* P.6.c.3. §.5.

Par.7.c. i. §.7. 20 *Cum præter id, quod eis fuerit peculiari ratione iniunctum, res aliqua diuini seruitij se obtulerit, in qua poßint sine detrimento suæ mißionis suam operam ponere, opportunitatem, quã Deus ad eam dederit, quantum in eodem conuenire iudicabunt, è manibus elabi non sinent.*

Par,7.c.i. §.7. 21 *Si in locis designatis diutius residendum erit, locumque dederint præcipua negocia (quæ numquã propter alias occasiones, licet bonas, diuini obsequij postbabebunt) excursiones aliquas facere, si eas cum fructu fore iudicabunt, non erit inconueniens.*

22 *Sine facultate Superioris nulli Confraternitati, Con-*

ti, Congregationiue statuta condent, seu vetus illa sit, seu noua instituenda videatur. De noua autem instituenda, & quæ nullibi sit in vsu, non prius agent, quã Superiorem consulant.

23 *Quæ Deo auctore perficient, ea quantum licebit, ita constituant, vt stabilia sint, et diu durare possint. quod facilius obtinebunt, si res conuenienti ordine disponant, earumque bonum progressum ijs commendent, quorum exemplo, auctoritate, studio, & diligentia, facile conseruari, & promoueri possint.*

24 *Scribent ad eum, quem designauerit ille, à quo missi sunt, singulis hebdomadis, vel quoties ipsis fuerit constitutum,* & quantum fieri potest, totius successus eum certiorem reddant, quemadmodum personæ, & negotia exegerint, vt consilio, & alijs auxilijs iuuari possint.* Can. 28. Congr. 2. * P. 7. c. 2. §. 2.

25 *Cum propter nullas occupationes intermittendum sit propriæ perfectionis studium, diligenter animaduertant, ne prætextu procurandæ aliorum salutis, propriæ perfectionis obliuiscantur, ipsamque propriam salutem ea ratione in discrimen adducant: sed sæpe illud Domini mente reuoluant, Quid prodest homini, si vniuersum mundum lucretur, animæ vero suæ detrimentum patiatur? sibiq; illud D. Pauli vnusquisque dictum existimet, Attende tibi, & doctrinæ, insta in illis, hoc enim faciens, & teipsum saluum facies, & eos, qui te audiunt.* Par. 3. c. 1. §. 20.

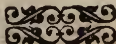
26 *Hanc ob rem caueant, ne consueta in Collegijs, ac Domibus orandi, et examinandæ conscientiæ exercitia imminuant; nisi si quando necessitas, aut in euē-*

*tu aliquo caritas aliud faciendum postularet. Conuersationem cum sæcularibus nimiam non habeant, aut incautam, aut quæ secularem sapiat; * sed in omnibus se integritatis, & grauitatis exemplum præbeant. atque in summa Regularum Societatis, siue earum, quæ omnibus communes sunt, siue quæ ipsorum officij propriæ, quantum locus patitur, obseruationem non prætermittant.*

* p. 7. c. 4. § 2.

Par. 7. c. 2. § 2.

27 *Præter hæc, si pro ratione diuersarum regionũ, & missionum qualitate, alia quædam à Superioribus constituenda videbuntur; ea in peculiaribus instructionibus addita, pari diligentia obseruanda erunt.*

REGV-

DE OBEDIENTIAE VIRTVTE, EPISTOLA N. P. IGNATII.

Ignatius Loiola Fratribus Societatis IESV, qui ſunt in Luſitania gratiam, & amorem Chriſti Domini ſempiternum.

I. *Agnam animi voluptatẽ capio, fratres in Chriſto cariſſimi, cum affertur ad me, quàm acri ſtudio conatuque ad ſummam virtutis, ac diuini obſequij perfectionẽ enitamini; beneficio illius, qui vos, vt ad hoc vitæ inſtitutum vocauit, ſic in eodem pro ſua clementia retinet, dirigitque ad beatum finem, ad quẽ, qui ſunt ab ipſo electi, perueniunt.*

II. *Atque ego ſane, cum vos omnibus donis ornamentiſque ſpiritalibus perfectos, tum vero (quod alias ex me cognouiſtis) in primis Obediẽtiæ virtute præſtantiſſimos eſſe cupio: idque non ſolum ob eximia quædam, ac ſingularia eius bona, quæ tot, tamque illuſtribus ſacrarum literarum teſtimonijs, atque exemplis, in teſtamento æque nouo, ac veteri comprobantur; ſed etiam quod (vt eſt apud ſanctũ Gregorium) Obedientia ſola virtus eſt, quæ virtutes ceteras menti inſerit, inſertaſque cuſtodit. Hæc dum* Libr. 35. Moral. c. 10.

floruerit, florebunt proculdubio reliquæ, edentque fructus, quales & ego in animis vestris exopto, & suo iure postulat is, qui humanum genus neglectæ Obedientiæ scelere afflictum, ac perditum, salutari ipsemet Obedientia reparauit, Factus obediens vsq; ad mortem, mortem autem Crucis.

Ad Philipp. 2.

III. *Ab alijs religiosis ordinibus facilius patiamur superari nos ieiunijs, vigilijs, & cetera victus, cultusque asperitate, quam suo quique ritu, ac disciplina sancte suscipiunt: vera quidem, ac perfecta Obedientia, abdicationeque voluntatis, atque iudicij maxime velim, fratres carissimi, esse conspicuos, quicunque in hac Societate Deo Domino nostro deseruiunt; eiusdemque Societatis veram, germanamque sobolem hac quasi nota distingui, qui numquam intueantur personam ipsam, cui obediunt, sed in ea Christum Dominum, cuius causa obediunt. Siquidē Superiori, nec si prudentia, bonitate, cæterisve quibuslibet diuinis donis ornatus, instructusque sit, propterea obtemperādum est; sed ob id solum, quod vices gerat Dei, eiusdemque auctoritate fungatur, qui dicit, Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit, me spernit: nec contra siue consilio, aut prudentia minus valeat, quidquam iccirco de Obedientia remittendū, quatenus ille Superior est; quando illius personam refert, cuius sapientia falli non potest; supplebitque ipse, quidquid ministro defuerit, siue probitate, alijsque ornamentis careat; siquidem disertis verbis Christus Dominus cum dixisset, super Cathedram Moysi sederunt Scribæ, & Pharisæi; protinus*

Luc. 10.

Matthæ. 23.

addidit,

addidit, Omnia ergo, quæcunq; dixerint vobis, seruate, & facite; secundũ vero opera eorũ nolite facere.

Quocirca sedulo vos in eam curam, atq; exercitationem incumbere cupio, vt Christum Dominũ in Superiore quolibet agnoscere studeatis, in eoque diuinæ Maiestati reuerẽtiam, atque Obedientiã summam cum religione præstare. Quod vobis minus mirum videbitur, si animaduerteritis præceptum esse ab Apostolo, vt Superioribus etiam secularibus, ethnicisq; pareamus vt Christo, ex quo omnis potestas bene instituta descendit: sic enim scribit ille ad Ephesios, Obedite Dominis carnalibus cum timore, & tremore in simplicitate cordis vestri, sicut Christo, non ad oculum seruientes, quasi hominibus placentes, sed vt serui Christi facientes voluntatẽ Dei ex animo, cum bona voluntate seruientes, sicut Domino, & non hominibus. Atque hinc existimare poteritis ipsi, cum se religiosus quispiam regendum, ac moderandum alteri tradidit, non solum vt Superiori, sed etiam nominatim vt Christi partes agenti; quo illũ loco apud animum suum habere, vtrum vt hominem, an vt Christi vicarium debeat intueri. IV. Cap.6.

Iam vero illud etiam vobis clare compertũ esse, ac in animis vestris penitus insidere vehementer cupio; infimam, & valde imperfectam esse primam illam Obedientiæ formã, quæ mandata dumtaxat opere exequitur; nec virtutis nomine dignam, nisi ad alterum gradum ascendat, qui voluntatem Superioris suam efficit, & cum ea ita concordet, vt non solũ in effectu executio appareat, verum etiam in affectu V.

consensio; sicque idem velit vterque, idē nolit. Atque propterea in sacris literis legimus, Melior est Obedientia, quàm victimæ; siquidem (vt S. Gregorius docet) Per victimas aliena caro, per Obedientiam vero voluntas propria mactatur: quæ quidem pars animi, quoniam est adeo præstans, sic fit, vt eius oblatio Domino, ac Creatori nostro per Obedientiā facta, magni sit æstimanda.

1. Regum 15.

Lib. 35. Moral. c. 10.

VI. *Quanto in errore, quàmque periculoso versantur, non dico solum ij, qui in ijs, quæ ad carnem, & sanguinem pertinent, sed illi etiam, qui in rebus alioquin admodum sanctis, ac spiritalibus, vt ieiunijs, precationibus, alijsve quibusuis pietatis operibus, fas putant à præscripto Superioris, ac voluntate discedere, Audiāt quod sapienter adnotat Cassianus in Collatione Danielis Abbatis: Vnum sane, inquit, atque idem inobedientiæ genus est, vel propter operationis instantiam, vel propter otij desiderium, senioris violare mandatum; tamque dispendiosum est pro somno, quàm pro vigilantia Monasterij statuta conuellere: tantū denique est Abbatis transire præceptum, vt legas; quantū si contemnas, vt dormias. Sancta fuit actio Marthæ, sancta contemplatio Magdalenæ, sancta pænitentia & lacrymæ, quibus pedes Christi Domini rigabantur: sed hæc omnia nimirum oportuit fieri in Bethania, quam vocem domum Obedientiæ interpretantur; vt ea re, quemadmodū ait S. Bernardus, nobis significare voluisse Dominus videatur, Nec studium bonæ actionis, nec otium sanctæ contemplationis, nec lacrymam pænitentis, extra Be-*

Coll. 4. cap. 20.

In Serm. ad milit. templ. c. 13.

tra Bethaniam illi accepta esse potuisse.

Quocirca voluntates vestras, fratres carissimi, quoad eius fieri potest, omnino deponite: libertatem Conditori vestro, quam vobis ipsemet elargitus est, in eius ministris libere tradite, ac dicate. nolite exiguum vestri liberi arbitrij fructum putare, quod liceat vobis illud à quo id accepistis, eidem per Obedientiam plene reddere. Quod cum facitis, non modo non perditis ipsum, verumetiam augetis, atque perficitis; quippe qui vestras omnes voluntates certissima rectitudinis regula moderamini voluntate diuina, quam videlicet interpretatur is, qui vobis Dei nomine præsidet. VII.

Itaque diligenter illud etiam cauendũ est, ne Superioris vllo vnquam tempore voluntatem (quam ducere pro diuina debetis) ad vestram detorquere nitamini: id enim esset non vestram diuinæ conformare, sed diuinã vestræ voluntatis norma regere velle, eiusdem diuinæ sapientiæ ordinem inuertentes. Sane quàm magnus est error, & quidem eorũ, quos amor sui obcæcauit, obedientes existimare sese, cum Superiorem ad id, quod ipsimet volunt, aliqua ratione pertraxerint. Sanctum Bernardũ in hac re præclare exercitatũ audite: Quisquis, inquit, vel aperte, vel occulte satagit, vt quod habet in voluntate, hoc ei spiritualis pater iniungat; ipse se seducit, si forte sibi quasi de Obedientia blandiatur: neque enim in ea re ipse Prælato, sed magis ei Prælatus obedit. Quæ cũ ita sint, quisquis ad Obediẽtiæ virtutem velit peruenire, oportet ad hunc secundum Obedientiæ gradum VIII.

In Serm. de trib. ordin eccle. ad Patres in capitulo.

ascendat, vt Superioris non solum iussa exequatur, sed etiã eius voluntatem suam faciat, seu potius suã exuat, vt diuinam â Superiore expositam induat.

IX. *Qui vero se totum penitus immolare vult Deo, præter volũtatem, intelligentiã quoque, qui tertius, & summus est gradus Obediẽtiæ, offerat necesse est, vt non solum idem velit, sed etiã vt idẽ sentiat, quod Superior, eiusque iudicio subijciat suum, quoad potest deuota voluntas intelligentiam inflectere. quæ vis animi, tametsi non ea, qua voluntas pollet, libertate prædita est, atque ipsa natura fertur eius assensus in id, quod sibi veri speciem præbet; tamen multis in rebus, in quibus videlicet cognitæ veritatis euidentia vim illi non infert, potest voluntatis pondere in hanc potius, quàm in illam partem inclinari. quæ res cũ incidunt, debet quisquis Obedientiã profitetur, inclinare sese in sententiam Superioris. Etenim cum Obedientia sit quoddã holocaustum, quo totus homo sine vlla prorsus imminutione Conditori suo, ac Domino per manus ministrorum in caritatis igne immolatur; cumque sit eadem renunciatio quædam integra, per quam omni suo iure sponte decedit religiosus, vt diuinæ prouidentiæ, Superioris ductu gubernandum, ac possidendũ vltro sese addicat, ac mancipet; negari non potest, quin Obedientia comprehendat non solum executionem, vt imperata quis faciat, & voluntatem, vt libenter faciat; sed etiã iudiciũ, vt quæcunq; Superior mandat, ac sentit, eadẽ inferiori, & recta, & vera esse videantur, quatenus, vt dixi, vi sua potest voluntas intelligentiã flectere.*

Vtinam

Vtinam hanc mentis, et iudicij Obedientiã, ita & intelligerent homines, & exercerent, vt grata Deo est, ac omnibus, qui in religione viuunt, necessaria. Nam vt in corporibus, globisque cælestibus, vt alius alium afficiat, moueatque, requiritur, vt certa quadam conuenientia & ordine inferior orbis superiori subijciatur: sic in hominibus, cum alter alterius auctoritate mouetur, quod per Obedientiam fit, oportet, vt is, qui ab alterius nutu pendet, subseruiat, & obsecundet, vt virtus ab imperante ad eũ deriuetur, & influat. Hæc autem obtemperandi, obsecundandique ratio constare non potest, nisi voluntas, ac iudicium inferioris cum Superioris voluntate, ac iudicio congruat. X.

Iam vero si finis, & causa Obedientiæ spectatur, quemadmodum voluntas, ita & iudiciũ in eo, quod nobis conuenit, decipi potest. ergo sicuti, ne voluntas erret, cum Superioris voluntate coniungitur; sic intelligentia, ne fallatur, ad Superioris intelligentiã conformanda est. Ne innitaris prudentiæ tuæ, sacræ literæ monent: atque in rebus etiam humanis censent sapientes, vere prudentis esse, sua ipsius prudentia minime fidere; præsertim in rebus suis, quarum homines animo perturbato fere boni iudices esse non possunt. Quod si in rebus nostris, alterius etiam non Superioris iudicium, atque consilium nostro antepo nendum est, quanto magis ipsius Superioris, cui nos, vt Dei vicẽ gerenti, ac diuinæ voluntatis interpreti moderandos tradidimus? In causis vero, personisque spiritualibus eo maior etiam cautio proculdubio XI.

Prouerbior. c. 3.

est necessaria, quo grauius est spiritalis viæ periculũ, cum sine frenis consilij discretionisue in ea decurritur. Qua de re commode Cassianus in Collatione Abbatis Mosi ait, Nullo alio vitio tam præcipitem Diabolus monachum pertrahit, ac perducit ad mortem; quam cum eũ neglectis consilijs seniorum, suo iudicio persuaserit, definitionique confidere.

Coll. 2. cap. 11.

XII. *Præterea, nisi hæc Obedientia iudicij existat, fieri non potest, vt vel consensus voluntatis, vel executio talis sit, qualem esse oportet: natura enim ita comparatum est, vt animi nostri vires, quæ appetitiuæ dicuntur, sequantur apprehensiuas; & nisi adhibita vi, voluntas, iudicio repugnante, diu obtemperare non poterit. Quod si forte quis aliquo temporis spatio obediat per communem illam apprehensionem, qua censetur, perperam etiam præcipienti parendũ esse; certe id stabile, ac fixum esse non potest: atque ita perseuerantia deficit, vel saltem Obedientiæ perfectio, quæ in prompte, & alacriter obediendo consistit: non enim ibi potest esse alacritas, ac diligentia, vbi est animorum, sententiarumque dissensio: perit etiam exequendi studium, & celeritas, cum ambigitur, expediat, nec ne, facere quod iubemur: perit celebris illa Obedientiæ cæcæ simplicitas, cum apud nos ipsos in quæstionem vocamus rectene præcipiãtur, an secus; atque etiam fortasse damnamus Superiorem, quod ea mandet, quæ nobis non ita iucunda sunt: perit humilitas, quoniam & si ex altera parte paremus, ex altera tamen nosmetipsos Superiori præferimus: perit in rebus arduis fortitudo: perit de-*

rit de-

rit denique (vt summatim complectar) virtutis huius vis omnis ac dignitas: succedunt autem in eorũ locum dolor, molestia, tarditas, laßitudo, obmurmurationes, excusationes, aliaque vitia non sane leuia, quibus Obedientiæ pretium, ac meritum prorsus extinguitur. Itaque sanctus Bernardus, de ijs, qui grauiter ferunt imperata minus sibi suauia, sic ait; Hæc si moleste cœperis sustinere, si dijudicare Prælatũ, si murmurare in corde; etiam si exterius impleas, quod iubetur, non est hæc virtus patientiæ, sed velamentum malitiæ. Quod si pax, & tranquillitas animi quæritur: certe hac non fruetur is, qui habet intra sese causam perturbationis, atque tumultus, dissensionẽ videlicet iudicij proprij ab Obedientiæ lege. Serm. 3. de Circũcisione.

XIII. *Atque iccirco, tuendæ concordiæ causa, quæ Societatis omnis est vinculũ, tantopere hortatur Apostolus; vt id ipsum omnes sapiant, & dicant; nimirũ vt consentientibus & iudicijs, & voluntatibus, mutuo foueantur, & conseruentur. Iam si vnum eundemque oportet esse membrorũ sensum, & capitis; facile cernitur, vtrum sit æquius, caput membris, an membra capiti consentire. Atque ex his quidem, quæ dicta sunt hactenus, satis apparet, Obedientia iudicij quam sit necessaria.* Ad Rom. 15. & 1. Cor. 1. & 2. Cor. 13. & ad Philip. 2.

XIV. *Quã vero sit eadem ipsa perfecta, grataq; Domino, inde primum ostenditur, quod per eam præstantissima pars hominis, ac pretiosissima Domino consecratur: deinde quod Obediens ita fit holocaustum viuum, gratumque Maiestati diuinæ cum nihil suimet omnino retineat: postremo quod magna est hu-*

ius

ius certaminis difficultas; frangit enim sese Dei causa Obediens ipsemet, resistitque naturali propensioni, quæ omnibus hominibus insita est ad suam complectendam, sequendamque sententiam. Ex his igitur rebus efficitur, vt Obedientia tametsi propriè voluntatem perficere videatur, quippe quam reddit ad nutum Superioris promptam, ac paratam; nihilominus ad intelligentiam quoque ipsam, vt diximus, pertinere debeat, eamque inducere ad sentiendum idipsum, quod sentit Superior: sic enim fiet, vt omnibus connixi viribus, & voluntatis, et intelligentiæ ad executionem celerem, atque integram veniamus.

XV. *Videor mihi vos, fratres carissimi, audire dicētes, de virtutis quidem huiusce necessitate iam non ambigere, illud vero, ut cognoscatis vehemēter optare, quo pacto ad eius perfectionem peruenire possitis.*

Serm. 5. de Epiphania. *Huic ego quæstioni cum sancto Leone, ita respondeo. Nihil arduum est humilibus, & nihil asperum mitibus. modo non desit vobis humilitas, non desit mansuetudo; non vtique deerit Deo benignitas ad uos adiuuandos, ut quæ sibi promisistis, ea præstare possitis, animo non solum æquo, sed etiam libenti.*

XVI. *Præterea uobis tria nominatim propono, quæ ad Obedientiam iudicij comparandam multum iuuant. Primum illud est, ut quemadmodum initio dixi, non intueamini in persona Superioris hominem obnoxiū erroribus, atque miserijs; sed Christum ipsum, qui est sapientia summa, bonitas immensa, caritas infinita, qui nec decipi potest, nec uos uult ipse decipere. Et quoniam conscij uobismet estis, uos Dei amore iu-*

re iugum Obedientiæ ſubijſſe, vt in Superioris volun tate ſequenda, voluntatem diuinam certius ſequeremini; nolite dubitare, quin pergat fideliſsima Domini caritas, eorum miniſterio, quos vobis præfecit, vos deinceps gubernare, & rectis itineribus ducere. Itaque Superioris vocem, ac iuſſa, non ſecus ac Chriſti vocem excipite: ſiquidem Apoſtolus etiam in hāc ſententiam ſcribens ad Coloſſenſes, cum ad obtempe randum Præpoſitis ſubditos adhortatur, ait, Quodcunque facitis ex animo operamini ſicut Domino, & non hominibus; ſcientes, quod à Domino accipietis retributionem hæreditatis, Domino Chriſto ſeruite. Sanctus vero Bernardus, Siue Deus (inquit) ſiue homo vicarius Dei mādatum quodcumque tradiderit, pari profecto obſequendū eſt cura, pari reuerentia deferendū; vbi tamen Deo contraria non præcipit ho mo. Atque ita, ſi non hominem externis oculis, ſed Deum inſpexeritis internis; haud ſane graue fuerit vobis voluntates veſtras, atq; iudicia conformare ad eā regulam actionū veſtrarū, quā ipſimet elegiſtis.

Cap. 3.

In tract. de præcepto. & diſpenſat. ſere initio.

XVII. *Altera eſt ratio, vt quod Superior mandat, vel ſentit, defendere ſemper apud animos veſtros ſtudioſe nitamini; improbare autem nequaquam. atque ad eam ipſam rem proderit bene animatos, affectoſque eſſe ad id omne, quod ipſe iuſſerit: ſic enim fiet, non ſolum vt ſine moleſtia, ſed etiam vt cum voluptate, lætitiaque pareatis. nam (vt eſt apud Sanctum Leonem) non dura ibi neceſsitate ſeruitur, vbi diligitur quod iubetur.*

Serm. 4. de ieiunio ſeptimi menſis.

XVIII. *Poſtrema ſubijciendi iudicij ratio eſt cum facilior*

lior, tutiorque, tum etiam apud sanctos Patres in more posita; vt statuatis vobiscum ipsi, quidquid Superior præcipit, ipsius Dei præceptum esse, & voluntatem: atque vt ad credenda, quæ catholica fides proponit, toto animo assensuque vestro statim incumbitis, sic ad ea facienda, quæcumque Superior dixerit, cæco quodam impetu voluntatis parendi cupidæ sine vlla prorsus disquisitione feramini.
Gene.22. *Sic egisse credendus est Abraham, filium Isaac immolare iussus: sic noui Testamenti tempore aliqui è sanctis Patribus ijs, quos commemorat Cassianus; vt*
Lib. 4. c. 24. & 26. *Ioannes Abbas, qui, quod erat ei imperatum, non reputabat vtile ne esset, an inutile; vt cum aridum lignum tanto, ac tam diuturno labore per annum irrigauit: nec vtrum fieri posset, nec ne; vt cum conatus est tam ex animo ingens saxum solus dimouere loco, quod ne multi quidem simul homines impellere potuissent: quod Obedientiæ genus ipsis interdum miraculis diuinitus comprobatum videmus. Nam (vt alios taceam, quos ipsi non ignoratis) Maurus san-*
Grego. 2. dialo.c. 7. *cti Benedicti discipulus, mandato Superioris lacum ingressus, nec mersus est: alius quidam à Superiore*
In vitis Patrum 2. par. lib. de obed. *iussus, leænam ad se ducere, illam cepit, atque perduxit. Est igitur hæc ratio subijciendi proprij iudicij, ac sine vlla quæstione sanciendi, et collaudandi apud se quodcunque Superior iusserit, non solum sanctis viris vsitata, sed etiam perfectæ Obedientiæ studiosis imitanda omnibus in rebus, quæ cum peccato manifesto coniunctæ non sunt.*

XIX. *Nec tamen iccirco vetamini, si quid forte vobis*

occurrat à Superioris sententia diuersum, idque vobis (consulto suppliciter Domino) exponendũ videatur, quominus id ad Superiorem referre poßitis: verum in hac re, ne vos amor vestri, iudiciumque decipiat, illa cautio est adhibenda, vt animo sitis, & ante, & post relationem æquißimo, non solũ quod pertinet ad eam rem, de qua agitur, vel suscipiendam, vel deponendam; sed etiam ad approbandum, rectiusque putandũ quidquid Superiori placuerit.

Atque hæc quæ de Obedientia diximus, æque priuatis erga proximos Superiores; atque Rectoribus, Præpositisque localibus erga Prouinciales; Prouincialibus erga Generalem; Generali denique erga illum, quem Deus ipsi præfecit, nempe suum in terris Vicarium, obseruanda sunt; sic, vt & ordinũ perfecta distinctio, ac proinde pax retineatur, & caritas, sine qua nec Societatis nostræ, nec alterius cuiuslibet Sodalitij posset recta gubernatio conseruari. Nimirum hoc modo prouidentia illa diuina disponit omnia suauiter, infima per media, media per summa, suos ad fines cuncta perducens. Hinc illa videlicet in Angelis vnius Hierarchiæ ad aliam subordinata series; hinc & cœlestium, & aliorum omnium, quæ cientur, corporum certis locis, ac sedibus inter sese apta connexio, quorum conuersiones, ac motus ab vno mouente supremo gradatim omnes vsque ad infimos rite proueniunt. Idem in terris, cum in omni ciuitate bonis instituta legibus, tum vero in Hierarchia Ecclesiastica cernitur; cuius omnia mẽbra, & functiones ab vno generali CHRISTI *Domini* XX. Sap. 8.

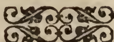
mini

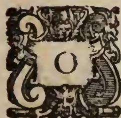
mini nostri Vicario deriuantur; & quo accuratius hæc dispositio, & collocatio custoditur, eo rectior est gubernatio, & melior. contra vero huius ordinis negligentia, quam grauia incommoda multis hominum Societatibus importentur, nemo non videt. atque idcirco in hac, cuius mihi nonnullam procurationem, ac curam Dominus tradidit, tam diligenter hanc virtutem exerceri, vigereque percupio, quasi in ea Societatis nostræ bonum, ac salus vniuersa consistat.

XXI. *Quæ cum ita sint, vt vnde exorsa est, ibidem terminetur epistola; uos ego per Christum Dominum Nostrum obtestor, qui sese nobis non modo præceptorem, sed etiam exemplar præbuit Obedientiæ, vt ad eam uirtutē toto pectore incumbatis, & gloriosæ victoriæ appetentes, atque auidi, uosmetipsos superare, idest excelsiorem, & difficiliorem animi partem, uoluntatem dico, atq; iudicium expugnare, & subijcere studeatis; quò Dei Domini Nostri solida ueraque cognitio, atque amor uestros ad se animos penitus trahat, totoque uitæ huius, et quasi peregrinationis curriculo usque eò gubernet, ac regat, dū uos demum aliosque complures, uestra opera exemploque adiutos, ad ultimum & felicissimum finem, nimirum ad beatitudinem sempiternam perducat. Vestris ad Deum precibus me ualde commendo. Romæ vij. kal. Aprilis. M D L I I I.*

F I N I S.

FORMVLA VOTORVM SIMPLICIVM.

Mnipotens ſempiterne Deus, Ego licet vndecunque diuino tuo conſpectu indigniſſimus, fretus tamen pietate, ac miſericordia tua infinita, & impulſus tibi ſeruiendi deſiderio, Voueo coram ſacratiſſima Virgine MARIA, & curia tua cæleſti vniuerſa, Diuinæ Maieſtati tuæ, PAVPERTATEM, CASTITATEM, & OBEDIENTIAM perpetuam in Societate IESV, & promitto eandem Societatem me ingreſſurum, vt vitam in ea perpetuo degam; omnia intelligendo iuxta ipſius Societatis Conſtitutiones. A tua ergo immenſa bonitate, & clementia, per IESV Chriſti ſanguinem peto ſuppliciter, vt hoc holocauſtum in odorem ſuauitatis admittere digneris; &, vt largitus es ad hoc deſiderandum, & offerendum, ſic etiam, ad explendum gratiam vberem largiaris.

INDEX EORVM QVAE HOC LIBELLO continentur.

